

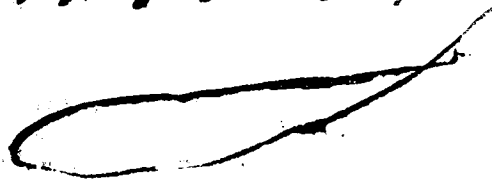
+
Bien dicen senor Maestro
que es el amor de los padres
fuerte, y en desho de desho
puy del Vientre de la madre
la agua y es moles to

que hechos apadecer
decos, y seruitudes
siempre por Verlos crecer
en Bienus, edad, Virtudes
bondad, compostura, y ser.

Tal me trae este Rapaz
por Verlo perfecto, y bueno
porq' se siento la paz
y si de sciencia es ageno
abra de tombar mi paz
Cuando al Leon Hebreo

Vera clara La Razon
de aquete fuerte desho
y abo que yo siento y veo
es amor, y inclinacion

A. V. m. sup.
me aiude en esta ciudad
de que me hallo tan poco
quanto bien afortunado
de ser su siervo el magister

Del Colegio de la
Compañía de N.
S. J. de Greg. B.

R. 13183

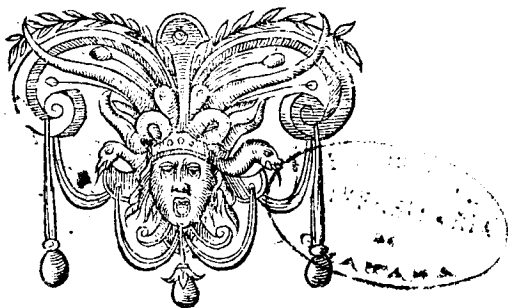
I V L I I

Cæsaris Scaligeri

VIRI CLARISSIMI

POEMATVM

PARS ALTERA.

Apud Petrum Santandreamum.

M. D. XCI.

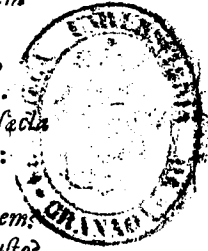

IULI CÆSARIS SCA-

LIGERI ATA.

A Nime, profundi cui patent Poli sedes,
 Iouisque summi: cuncta qui vides praesens
 Qua vel fuere, vel futura sunt vsquam:
 Cum terra monstra contueris, & monstros
 Pro morte vitam, praerantum datum in pœnam,
 Pœnam vicissim in premium, in probro laudem,
 In laude probrum, recta, praua, confusa:
 Non contremiscis? Anime, quem Deus iussit
 Agere benignum, simplicem, piuum, rectum,
 Qualemque te formaui, & reformaui:
 Non contremiscis: sic ubi vides saeuum
 Canem minaci iurgidum tribunali?
 Quis regentem aperta furta latronis,
 Canis que seus (que cohors) lupos diros
 Sannis cruentis: disfluentibus buccis
 Atram afferentes innocentibus mortem
 Si nulla iriti spes refulserit nummi.
 Terrisque pœnas sonibus remittentes,
 Quando efficacia fulserit salus nummi:
 Anime, expiata infanda qui cupis secula
 Stringente veritate, cum nequis pœna:
 Si vera dicis: cui videberis mendax?
 Mendacibus. Qui persequitur in fontem:
 Sors persequendus. Quis min abiur iusto?
 Qui secula facta vult latere, non dici.
 Quis impudica furta furis absoluet?

Qui ex impudica latro natus est mœcha.
 Circumfer aurem, lumina, impetum, mentem
 Terra, æquor, aer, ætheris globus, calum
 Quicquid Deorum es, siquid es Deos supra,
 Jam primum ad hæc cruenta vos voco claustra,
 Ad veritatis carcerem, & bonæ pacis,
 In queis vetus mortalium sedet pestis.
 Næque hoc videbis condidisse de ligno
 Vilem cathedram, qua sibi petat buccas
 Factum refectum bisq; terq; fumoso
 Et litigante pauperem rogatorem.
 Quem fecit advocatus esse mendicium.
 Hereditarium falsus exterebrator,
 Adulterator pessimus tabellarum.
 Maius tribunal cum minore decertat
 Virtute nulla, vereute sed similitate.
 Sententiam appellatio refert illi:
 Ut quæque opus sit, aut reformet, aut firmet:
 At illa deformata, non reformata est.
 Tum a iudice ultimo amplius transformatur.
 Videsne frons perfricata ut impurus
 Pecunie corruptior, & venenator,
 Pecunie recisor, & rotundator,
 (Natus ne pippus, an pater, nihil refert:
 Nam uterque peior altero esse contendit)
 Falsis recinctum testibus latus stipans
 Quatuor parentes creduli fori pilas?
 Videsne duos filios Hamaxæi
 Cui millies in minutulo asse conductæ
 Callent, calentque ferreæ manus plastro:
 Habere præ se despiciatui Rege?
 Videsne marmorata tecta Volselli,

Cuius

Cuius recondit post hæc nuda cognatos?
 Videsne longi stultia iussa Buccæi:
 Cui salgamata frustra de manu pendent,
 Et pisculento falsilago de naso:
 Præfigere arma & ferre mobiles pennas?
 Videsne pessimum omnium trifurcatum,
 Aviti aratri, patriæ artis oblitum,
 Qua baiularet semitarius fasces,
 Crepare bella, regna, sceptrâ, fortunas?
 Regina virgo, sponsa regis immensæ
 Intacta quondam, pura calitum consors,
 Nunc triplicis admirata belluæ cultas
 Horret cruenti contumaciam vultus,
 Seseque fucis obsitam meretricis
 Abominata, spurca se nec agnoscit.
 Hos præterire si tibi magis cordi est:
 Sese offeret pro his unus omnibus Sculna
 Qui flagitiorum castra solus opplebit.
 Qui nunc calenti sole pendet in furcis,
 Qua belluosi feruet arua Neptuni,
 Donatque curuo luna portui nomen.
 Nam persuasum est omnibus Palatinis
 Apparitori, nuncio, viatori,
 Surdo, nisi pecuniam feras, scribæ,
 Vnam nec esse pendulo satis furcam.
 Periturorum ludus, & scholæ, testes
 Tum commodato vel dati, vel accepti.
 Si tibi videre plenius placet, cernæ
 Ludimagistrum, frontis horridæ hirsutum,
 Et semidoctum padagogulum argutum,
 Qui pernicaces rixulas serens virget:
 Sive ille Caluus, sive tetrior Caluo,

A a 3

Qui Horatii plagosior magistello est,
 Quas ille dederit, aut domi, aut foris turbas.
 Inde ater assentationis, & stupri
 Mendaciorum turpis aulicus manceps:
 Vnde ore duro, fronte saeuus obstipa
 V lricibusque iure debitus furcis
 Fur, versipellis, Prado, mango, productor
 Olim faceto notus Imperatori,
 Fuunumque vendens interemptus est fumo.
 Nonneque medicus Pergami disertator,
 Cui lingua melior arte, quam suam iactat:
 At febris illum, & lassitudo delusit,
 Et sesquiteriana ridet, ac fallit.
 Tum dura cauda septimana quartana,
 Et delicata podagra, miles inuictus.
 Nam e soluilumba Venere, soluilumboque
 Baccho creata est soluilumba chiragra.
 Non metuit Hectica, aut diurna, non errans,
 Non qua reuertit, quaeve deficit, quaeve
 Crescit, nec vno qua tenore contenta est.
 Ergo sat est, si sericam trahat pallam,
 Epomidem circundet, in tonet raucum,
 Toruumq;, quale pedagogus illius,
 Cui mundus vnus haud sat, & nimis tandem est.
 Elata pompa talis Archiarorum,
 Fastidioso cuncta qui legunt nutu,
 Lectisve abhorrent iurgido ore, contemptim.
 Quos sequitur atro concitata mors telo.
 Dic alchymista folium voratori,
 Quem qualis impostura crebra ditauit,
 Auriflua cum pauper arte sit factus,
 Lenior qui, in maiorque folle, ventoque est

Cedat

Cedat pudori iura veritatique.
 Crumenimulgus stultioris atatis.
 Auro ille nunquam, semper at fame pallens.
 Nam qua via, qua oratione, quo vultu
 Aurum poposcit, qui dauurus est aurum?
 Qui poscit aurum, pollicebitur aurum?
 Pro premio aurum poscis, & crepas aurum?
 Hic ergo, cuius e metallica vena,
 Qua Cassiteridem sudat, aut Molybdenam,
 Lithargyrum, aut Hydrargyrum, aut Sideritum
 Profitebitur, iurabit, assenerabit
 Iri excitatum lucidas notas auri,
 Fronte impudenti, & plumbeo planus vultu.
 Quoties beatum dixit esse, qui nullam
 Decempedam expedit agrimensori,
 Tantum redemit insolentia, & fraudis
 Quisquis ingatos vitibus domat colles
 Fossore, vinitore, pastinatore:
 Cum saluatiim palmitis modum pangit.
 Aut arcuato duplicat pedem Mergo,
 Propaginesve ducit obsipans longe, ut
 Annicula in nepotibus reformetur.
 Bipalio, aut lignonibus scrobem deplens,
 Vt cochleari compleat sinum preli
 Aut ad secundas pemna proferat mensas,
 Sapidum Lyei vitreos glumos Patris,
 Conditiasve, aut pensiles ferens vnas,
 Quae rore tepido laticulis recentantur.
 Quare exputando diligenter obseruat,
 Ne delibretur Mater, at recidatur
 Focaneus, qui exuggit & relinquatur
 Protuberans furunculus, sui custos

A a 4

Fratris, senecta etate si sit effectus.
Miser ipse, Aquilonia flabra si gelauere.
Tum ut quisque velticulariam colit vitam
Nos istius disperditi monet mundi
Sicariusque, furg, latroque infamis,
Quorum taberna nunc triumphat, & ridet.
Qualis cohortis de cohorte desertor
Arctas cruentis obsidet vias telis.
Commilitonis erro proditor sidi
Somno stationum, peruigil toros seruans,
Quos inquinauit putidus maritales.
Nam capitali illi sobrie, modesteque
Consulere, facere, cogitare, sentire.
Deuigilator, mœchus, atque grassator
Impune, commiuentibus polo, & terra
Aes diruentes, ere diruti non sunt.
Ah conscio, ah fauente: particeps dicam,
Particeps dicam extortionis, ac prædæ,
Qui illos bonos facere, esse & ipse debebat.
Mille imperans larrunculis: vitiiis parens
Non ipse mille, at seruiens simul cunctis
Quot sunt, quot olim eruntve, quot fueruntve:
Quot esse possunt, & quot esse non possunt.
Is, qui vorauit cum penn, horreum, cellam,
Vastauit auibus gurges igneus cortem.
Stipem recepit vnã & alteram, ventum
Ad prælium, eneator ire cum clangit,
Tum parmulam eiurauit, & sacramentum:
Ah deprehensa, ah ex baltheatio tarda.
Ah tarda castigatio, ah meritum mortis.
Quæ ignominia, quis sanguinis feri missus,
Quæve decimatio esse iam satis possit?

Tum

Tum parricida, qualis ille venosus:
Is qui necauit lurida fame patrem
Famelicosi qui Lupi gerit nomen.
Et ore Carbonarius fauilloso
Miserum alchumisten ore qui representat.
Cum buttubatis vinctuli balatrones,
Quorum referta ructibus calent aula.
Cum ganeone lurco, cum catillone
Tuburcinator, glutto, glandiorumque
Dira parasitus pestis. Ah vaser Gnatho,
Tu, qui culinam, haud principes adularis,
Palpatione cordium venenator:
Resurgat e caligine infima Ditis
Erisichthonis strigosa nox fame inuita.
Tuumque inanem ingurgitetur in ventrem,
Vlrix seuera veritatis, & lucis.
Hem, simulat esse se, efficit alium insanum.
O blanda pestis auctioris ætatis,
O indolis mors, atque stemmatis dira:
Virute nulla, opinione qua turget,
Odii monentem vera, falsa sectatur:
At nec seipsam capere iam potest votis.
Non deserit natura, quas notas fecit.
Adsunt sibiipsis, & latere paulisper
Possunt, abesse propriis nihil possunt.
Crispus proteruus, sordidus recaluafter,
Varrigue compernesque, valgi, vacci,
Plancusque, plotiusque: tum catax, falco,
Aqualico tarditremuli popæ, listæ,
Manci, petrones, coclitesque, varrones,
Flacci, nerones, gibberique, strumæque
Strigontibus commissa turba coxonum,

Pati, strabones, silo, simulus, chilo.
 Furambulus, sciomachus, andabata, sutor
 Nacca, calones, caprimulgus, ambactus,
 Cuniculariusque, & Archimandrita.
 Quisnam putaret pessimos aratores?
 Sunt pessimi, sunt pessimisq; peiores,
 Sub simplicisque penula duplex mens est.
 Non te malus fefellit? ergo nesciuit,
 Non noluit, sed nolle fecit haud scire.
 Cobi monile qui meretur in furcis.

Tibi ecce vero stricta laeua succinctus
 Sub rete curuus, copulas manu crispans.
 Venator, vnus Graecia magis tota
 Mendax, magisque noxius satis, quam sint
 Brucum caeterum mille, mille camparum.
 Seu vertagus sagaciter mora pollens,
 Seu falco passis vortices rotans pennis,
 Cuniculos, lepusciculosque captiuos,
 Aut harpat, aut in tortiles plagas trudit,
 Vetus ligna, ligna, siue carbones
 Hero iubente, aut nesciente, nil refert,
 Furtim amputauit, quae palam gerat venum
 Custos recisæ saluarius siluæ,
 Qui plus eget custodis, vlla quam mœcha.
 Sub indice, heu, furace cui licent furta.
 Iam cautionibus inserit suis fraudes,
 Quas machinatur expeditus impune.
 Auior Moriola, defruti, atque Murrhille
 Aromatita cum sapa, Turundarum,
 Lucanicarum, spex abonis, hillarum.
 Qui cum botellis farta quique tortillas,
 Quisq; enchytum, ermeumque, seu globum, aut spiram:

Fictorque

Fictorque, laua, ac dexiera simul formans
 Libum, rotellas, fundulum, exta, ficatum,
 Bellarium, coceta, iannual, ircens.
 Conitum, subuculum, tortulam, atq; pastillum.
 Pipere, atq; oryza, densa farta, M amphulam.
 Diale, summanale, siue quod poscit
 Altellus, aut Graduuus, aut pater Ditis.
 Qui crustularis calda iura scriblitis
 Clamore magno raptus indicat paruo, &
 Spurco popello scruta vendit immunda.
 Et quo sinapis lacrymosa versatur,
 Qui frustulatum dissecata frictillat
 Durata terga lacrymoso item fumo.
 Et pisculenta muria odoris inuisiti,
 Quem non Garumna elueret, aut celer Renuus,
 Late aut vadofus Ligeris, aggerofusq;
 Stagnansve laxa Nilus inuius ripa.
 Rubiginosas horrei seras pandi
 Auara Dardanarij manus stipat,
 Ne distributa annona vilius currat:
 Pro rusticano, pro labore ciuili
 Voluptuosos ducit, & dies mœchos,
 Sub culcitra in triclinio obruens curas,
 Ciborioq; pleniore lasciuat
 Parochus, vocator, umbra, Rex, pitissator,
 Gustator, obsonator, & coquinator,
 Fugaq; dispensator, & pater furti,
 Expensa referens, quae coemerit nunquam.
 Quod concipilatum summanauit, & carptim
 Diecula vna scripta foeda compilat.
 Post ere tensum imbulbitauit excludens.
 Causue rasit vnico auferens puncto.

*Aue tibi lubricarum pictus ordo chartarum,
Structor, parator, panifex, placentista,
Cellariusq; vinolentus & crudus.*

*Qui quid sitis sit (nomen excipe) ignorat.
Catus pericla praeuenire. Tum promus,
Sive ille promus, sive condus est idem.*

*Vix quod videbis, crede, si recepere
Ad se, recepta deinde, si redemere.*

*Curuus puicarius, aquilex, aqua ductor:
Aqua infima librator, atque cisterna
Eviscerator infimi specus montis*

*Pallens metallo concolor repurgato,
Cuius nitente luce cuius Abdera est
Cacatus olim. Nunc miserrimi testes,*

*Ab quos minutulo ere Struma corruptit,
Qui sarcinas, nisi cauebis, aueriet,
Cui uncinatum tergus aggerit fasces
Contra ingruentis impotentiam bruma.*

*Eludet, & ridebit ater elusum
Opus operamq; seruus integrans, suadens
Vt iubilando luxque noxque ducatur*

*Ientaculorum venditor merendaq;
Qui lacte, caseoque, sive butyro,
Sero, cremore, iunceo colostrato
Ieiuniorum tedia & moras rumpit.*

*Mittunt seuera studia, tetricum vultum,
Erosiones unguium boni, & docti
Animum relaxant otio, ioco, & ludo,
Popularibusq; pinguis, & nitens damnis.
Veterator, & collisor, ampliatorq;
Prauaricator, atque ierguerfator,
Et qui diem diffindit, & diem tollit,*

Procrasti-

*Procrastinator lenius in perendum,
Vtilingator sub Canicula natus,
Vt saeculi incestaret aurei pacem.
Nam quatuor fuisse fertur atates,
Priscam illam ab auro, dein secundam ab argento,
Ab ere tertiam, ultimamq; sub ferro.*

*Ab negligenter lingulacam omisere,
In qua malum esse iam precij in locum ceruis.*

*Cum est testibus paranda tota res falsis.
Ab ab voratrix falsa lingua pupilli.*

*Ab deuorata vos spei latratores,
Queis impiorum vita comparata aufit
Se dicere atque Lelij atque Aristida.*

*Vae vae tibi, qui candidam vocas noctem,
Vae qui diei lampadem tenebrosam,
Noctem diei nomine, & diem noctis,
Album nigrum, nigrum albicans: decus probrum,
Probrum decus, nos probra lucis & vita.*

*Qui syllaba merumini integrum regnum,
Vos metietur ultime via iudex
Quem scistis, & nescistis, & recusastis,
Iurastis, atque peierastis: & vultis,
Nec vultis: & timetis, & fugitis frustra.
Vester Deus vos damnat, alter absoluet?
Vestee Deus pecunia, aliter est verus.*

*Nec melior his, sed peior, aut prope equalis
At peruicacie fere luens penus.
Nam nudus, atque inanis, & fame tabens
Durus sophista, conuimax, leuis, vanus,
Ficta aspidinam mente cum vibrat linguam:
Tum ringitur fallacis redargutus.
Nanq; estuosis implicatur euripis,*

Dum querit irritere quicum habet pugnam
 Acidis superbus turgidusq; fermentis
 Ipse ab canillis impetitus, elusus
 Capite obuoluto e circulis fugit ronchos.
 At is vel ipso de Luetia fonte
 Fallaciarum flumina ut bibat cuncta
 Non ille fallet orbis intimas aures,
 Auresq; corg; quominus puenit Sculnam
 V llo nequire iudice a bono absolui.
 Iam qui pauitor strata panda concinmat,
 Qui silicis orbes malleo graui rumpit,
 Qui tergus atrum sordido irahit dente,
 A scaulus, atq; tubicen, atque Tymbaulus,
 Choraulus, atq; hydraulus, atq; physaulus,
 Atque lyricen, atque siticen, atque tibicen,
 Et Cantor, & clamator, & lenis psalties,
 Que Musicorum turba temulentorum est,
 Vacui choreas ductitare contendunt,
 Pollinctor, Ambubaia, cerdo, vesfillo,
 Qui vultures cadaueri imminent fædo,
 Hi sacra rapiunt, nulla dant, sibi viuunt:
 At non sibi moriuntur, at sibi regnant,
 Sibi popinant, sibi viuunt, sibi stertunt,
 Gracantur, aleantur, obbouinantur,
 Scorebrioludicolapopinones.

Qui fartor, & qui fertor, & qui oberatus,
 Et qui aleo, & qui belluo, ambulatorque,
 Bonis suis qui nuper abliguritis
 Hereditates persequuntur, & lites:
 Toriorque, carnifexque, quos timet Sculna
 Expertus alterum, alteri reseruatus,
 Tum patrimonij lancinator, & gurges

Decoctor

Decoctor, expilator urbis, aut fisci,
 Reiq; publica, reique priuata,
 Quales superbo marci di ore questores
 Gemonijs parisius pependere.

Et pulte plenus baiulus & aqua pallens
 Seu Bergomas, seu perfidus Briantinus,
 Qui artocreas labente stipat anguilla,
 Et casei plus deuorat Placentini.
 Quam ex pernione, ut largius bibat, Bascus.
 Quauquam ad bibendum pernione opus nil est.
 Nanque ratione hac Basculos vides multos.
 Vel Celtiberum, si nihil sui impendit.
 At si teruncium astet erogaturus,
 Nil esurit, ni hil esurire iurabit,
 Nihil sitire, in prandio esitauisse.
 At postero si ad prandium die inuites.
 Ientatus astra iuret esse se crudum.

Pluteos replexos pactus, atque loricas
 Quo infferis, de more, corporaturum,
 Fallet, fonebunt iudicesq; fallentem.
 Qui parietem de cratribus struit spissis,
 Paleaceoq; delutat lutamento.
 Qui plinthiumve, qui ve lapide quadrato
 Qui ve rediuuio, qui ve opere nouo cudit
 Palisve sepiit asserumve compage, aut
 Opus aceratum, quo obstruat notas inter-
 gerrimus, aut si quis publica est via iunctus,
 Cretaceis eromibus latus farcit,
 Aut ere vincit, subleis que compingit,
 Ferruminans creta tenace, gypsoque
 Vrentis amolitus impetum bruma.
 Sic Franca trullissatio premit rimam, ut
 Plus frigoris forte ipsa, quam gelu franet.

*Quare ex acutis densa tecta caretis,
 Aut spongiosas de puri storias ulua
 In caritate nemoris hieme substernit.
 At imminentes strigis, & gelu crudum
 Septemq; nata sub Trionibus flabra,
 Branchum, & coryzam subuehunt calbarrumq;
 Atq; medicellos in malam crucem ditant.
 Qui meniana amœna, quique protecta
 Qua in publico, non publica esse dicantur.
 Theatra, templa, sariatecta contignant
 Cavadium, cœnaculum, horreum, postes,
 Antas, columnas, capiuula, mutulos, inter-
 Pensua, quæ pro fibulis capi mandant,
 Qui Cæsaris de ponte conferunt nugas,
 Tuscanicum, nauale, porticum, ualuas
 Rudes agresti rusticas casas culmo
 Fulcit salignis, vel sapineis tignis
 Aut pineo columine, laricinog;
 Tibicine, aut iligneis columnellis:
 Ne more turdi sub tenu ruinoso
 Simonidæ artem memoria petant frustra.
 At notiones artium, notas primas
 Tu credis emendare? fulleris credens.
 Aremoricus huc insulanus è fossis
 Grumos salinis congerens salinator
 Terram sali addidisse nuper inuentus,
 Salis ex aceruo ut foret aceruus in lucro:
 Sed macra detestatus ora Garumna
 Furcam neolcis imprecatus est pigris
 Ipse imprecatione dignus & furca,
 Cui ne putrescat alta furca sub diuo
 Testudinatum fornicem decussauit*

*Qui tegulas Vulcaniis coquit flammis;
 Se condituros peccinara sub tecta
 Dixere & imbricaua se esse facturos;
 Qui puluerosa concuuant subæ siros.
 At qui siros collegit, ut liget sparto,
 Sparto, aut genista, aut cannabe, aut ligo, aut lino;
 Verriculumque appellat, & locat vili,
 Sese vltro aut flagella complicaturum;
 Quo præuias suspendio luat pœnas.
 Periculorum oblita quæ facit bellum,
 Factorum ob illud, imminetorque votorum;
 Laxat laboris otiosa compages,
 Diesque latos cura quiete decedit,
 Mutans choreis mortis & fuge luctum:
 Seu Luna pernox, seu Diana sublustris;
 Seu Noctiluca, seu Truua vocari vult,
 Cannabaceos quæ cortices cremat virgo:
 Qui mos Liguribus est ab vsque Taurinis;
 Et cætera accurrare iam iubet calum,
 Secura vultus impetumq; Fortuna.
 Cæse monetam sellularijs credas
 Ante inchoatum, quicquid ille promisit:
 Nam duplicem artem callei hoc genus monstri,
 Sic præter hanc, quam publice professi sunt
 Tum mentiendi, tum recepta fraudandi,
 Omnes recense, vel sit artifex primus.
 Tum qui nitenti lambit ascia palas,
 Et qui securi radit ilicem aut cornum
 Opulum, aut berullam, aut arbutum aut alaternum
 Secespita, aut bipennula, aut dolabella.
 Glubit bacillum, transtra, succulam, furcam
 Robustearum fascias ridicarum,*

Contos, dolones, iacula, lanceas, byssa,
 Venabulum, lagobolum, pedum, fiscum,
 Rutrum, canalem, miliarium, qualum,
 Mortarium, pistilla, coculum, auxillam,
 Aut cochlear, aut simpulium, aut truam, aut bennam,
 Salila, postilenam, vterculum, mulctram,
 Fideliam, gemellar, orculam, capsam,
 Aut pessulum, aut pauculum, rudem, clauam,
 Clairum, cylindrum, characem, sidem, suram,
 Infundibulumve, aut cirneam, aut scyphum, aut obbā,
 Gutium, sciellam, siue pollulum labrum,
 Amitem, sibirium, ploxemum iridentemve,
 Sinum, baculum, mamphur, & varum, & mergum,
 Scapos, labella torcula, acidem, scalmos,
 Dentale, burim, vomer, & iugum, & stiuram,
 Armillulasq, lingulasque subscudes,
 Et scandulas, & lanculam, atque festucam,
 Stylos, scamillos, ostium, antepagmenta,
 Tolone siuulam pendulam, atque arutenam,
 Verruculamq, manuleam, rotam, pinnam,
 Radium, modiolum, tympanum, sparum, rynnā,
 Parastadem, axem, sibilam, apsidem, acerram,
 Manuale, gustatorium, stibadia, ansas,
 Accubital, aulas, abaculos, tripodes, quadras,
 Cilibantum, & assidelam, & exhedram, mensam,
 Striat columnas, excavatque opes tignis.

Proserpina trinuminis ferunt matrem
 Post munus hoc telluris e sinu exortum, &
 Nunquam satis laudata messis iuuenta,
 Mortalium qua contulisset ad vitam,
 Tulisse leges, sustulisse bellaces.
 Ex hoc receptam cali in intimas sedes

Audisse

Audisse vota, hausisse thure suffitus.
 Ergo retusis lumbis cruce in summa
 Cervice fracta quum videt ferum Scribam
 Pœnas dedisse, ridet. & probat iure
 Se Thesiphoriam, equalitatis auctorem.

Ad mulsā dulce sedulus gerit domum;
 Qui purgat aluearium: eximit mella:
 Propolim recondit: castrat alueum fumo:
 Examen arceat Thessalo ere dispersum:
 Prensū reponit. Ariam quatit creta:
 Papilionēs hordeariis pellit:
 Spargens amurca tum nitro necat vermes:
 Coctam flagello, aut tribulo ut terat messem.
 Vinaceos repurgat, ut bibat passum.

Omotribes recolat: eicit sampsas:
 Flores, fracesq, condit in globos igni,
 Ut de trapetis unguen exprimat purum.
 Quo rectius flagitia terra pendantur
 Falsariorum testium, magistrisque,
 Rubiginoso detrahāt situm vecti
 Equus statera, cui renititur nutus.

Contra excitatur alius are furcivo,
 In queis balances imparesque, claudasque
 Nequam iugat, placere quo queat Sculna:
 Sicille vulpinator occupat cunctos
 Tabelliones, copiarios, scribas,
 Pecuniosos, pauperes, mulos omnes,
 Paucos honestos, atque iura tutantes,
 Ne exhauriant præcepta perditū monstri.
 Fuge fuge, sese si tibi propinquarunt.
 Blanda impudenter virginalibus lectis
 Pediculosa, laruula, cucullata

Tortiora, tortianimæq, torticollig,
 Applauditores, clancularij mœchi,
 Atque viduatarum adium voratores,
 Atque viduatarum adium repletores.
 Cælestibus pro canticis, pudicisque,
 Nunc condidere cantinuculas turpes,
 Tonsi puelli, mœchuli capillati.
 Galantur alie gressibusque pavonum.
 Timentque curra commouere subsulim,
 Sed fluctuante femore semper alternant:
 Pexum digitulo qui caput scabunt uno,
 Ventosque metuum plus tritemicis velis:
 olisque ad umbram stricta latera componunt,
 Et sericati lora calcei spectant,
 Humo infima excreate dum volunt credi,
 Pudoris alieni proci inuolatores,
 Axitiosi, puidique riuales:
 Qui versipelles noctibus vias verrunt:
 Bini, gregales, more passerum priui:
 Ne quis nefandum conscius stuprum vulget.
 Væ qui puella simplici, atque diluta:
 Graues labores narrat, & leues curas.
 Suspiciosus lacrymans, gemens, amens,
 Oratione vinula, venustilla:
 Consciscere sibi interminatur & mortem
 Ni detur alto quispiam locus voto.
 O straba, supina, stulta, cæca turbella,
 Quæ transilis in alterum tui oblita,
 Cuius me ipsum principem licet dicas:
 (Nam me furoris istius ducem, ac patrem
 Furoris, atque insania mera & crassa
 Primæque postremaque classis agnoscis,)

Jam te mala ætas, curua, tremula, derisa,
 Ostendet vnde veneris, ubi sis, atque
 Quo debeas migrare, quove diuertas.
 Mittunt auaras sordido e sinu lues,
 Vt splendidata in purpura saginentur,
 Hereditatis pauperis voratores.
 Quibus proterua sorte nunc super nos est
 Summa libido summa cum potestate.
 Et obstupescunt tartari nigras pestes,
 Quas dictuarunt posse se resignare,
 Et claudere, atque exurgitare Cocytum,
 Suam Charybdim si refuderint contra.
 Quos despicatos, præque se parum doctos
 Ad implicandas conscientias vita
 Vocant proterui, & arte liuis irrisa
 Rixas fugant, amystides iubent duci:
 Dein repleri, quas inaniant, cuppas,
 Vices vicissim mutuas propinantes
 Barbigeruli lenunculi, james urbis.
 Ast hos ocellis contuentur obliquis.
 Quippe inuidenti, quod improbos vident lato
 Siccare florem liberi quater trimi.
 Siticulosa anicula, senes rauici.
 Queis pulmo dulci pendulus natat vino.
 Loquaculi, morosuli, senes, casca,
 Etatis appetentis oblatratores.
 Tussiculosi, edentuli, foriolosi,
 Meribibuli, pronaripenduli, hircosi,
 Qui subligar deambulando permingunt,
 Miseram iocoque serioque lodicem
 Si tuta non sunt subligacula his. nanque
 Campestria in his vocare qui abstinent campo

Inq; otiosis tinnunt seliquastris,
 Et perditis vocabulis ineptire,
 Abite abite, sat superque vixistis.
 Potastis, incusastis herniam, & muccos.
 Minxistis, enomistis, sextacastisq;
 Silicernia seniosa, quisquilia vita,
 Pontis verustum qui facitis leuem morem.

Hæc rota turba terra facta constipat,
 Etatis aut virilis aut senescentis,
 Aut dentientes primulum dolorose.
 Iccirco cunniensis oſeitantisq;
 Aut qui relictis nucibus, & trochi ludis,
 Proteruorum iure pedagogorum
 Minacis horret iussa frontis, & nutum.
 Seu cui metalla tinnula, & leues pupæ
 Fletus recentis ora rore siccarunt,
 Cum vagienti molliterq; lallanti
 Dant fabulose blasa verba nutrices,
 Aut lamiam minantur, & feram Empusam,
 Oscilla tridunt pendula, atque Manducas,
 Furno cientes murmur in penetrali,
 Ipsullicesq; cum crepundijs motant.
 Pappamq; mansam, & fumidas buas lingunt,
 Et Esca Edusam, potione Potinam
 Placant, ut acres fascinos auerruncent,
 Cum queis decebat, o, capere cibum Strumam,
 Imbulbitata cum manu terunt pulicem,
 Et quisquis inceptarit hircquitallire,
 Imis medullis ossa cui calor stringit.

Totusque sexus ille, quo louis nutus
 Furta vltus arcet calitus Promethæa.
 Seu nendo fallit otium, & gelu noctis

Deumque furta cantione mentitur,
 Carpens iniquum pollice humido pensum.
 At blana stillat ore piuitiosa,
 Quam basiare nec obolens velit pastor.
 Seu figit aprum brachio expapillato,
 Qualis Camilia, seu Bruomartis, aut Hippo.

Postquam pependit sauius ad irabem Sculna,
 Erecta vidua & vluonis est in spem,
 Que destituta patrimonio antiquo,
 Mærore luctibusque consenscebat.

Astant roganter: ecquis hic videt Scribam
 Scribæque mancipem V lmeum Tolosanum,
 Qui liliato fronte nunc legit conchas?
 Frequens edonum turba, combibonumque,
 Hinc linteones, inde carminatores,
 Hinc pelliones, inde marculatores,
 Campforis, argentarij, trapezite,
 Tabulata firma, atque asseres coassavit,
 Ut, quæ Senatus egit, acta seruariet,
 Seruata comportaret ad manum Regis,
 Et qui cousinno, ploxiemoque, carruca,
 Petorruto, plostellulo, atque carpento, &
 Reda furorem perfugit Segestanum.

Iam funebrem contexit, & suit vestem
 Cui trama tegmen subius accipit, datque
 Insilia dum vicissitudine arguta
 Ad liciorum suscitata sunt niuum.
 Pro caltula, aut crocotula, aut sago, aut palla,
 Aut supparo, aut subucula, aut strophio, aut lana
 Tum capitio, tum castula, aut perizona
 Quam Cinxie Thalassio tener donat,
 Leni pauentem virginem manu mulcens.

Quid claudicante hic carmine aut debinc dicam?
 Quod Iſiciarii excuient rudes murmur?
 Sepaceiue luminis rotundator,
 Virariusve turgidis rubens buccis
 Cum sulphurato sulphur ore vendente,
 Cum fœde olente ſalgomario Auriga,
 Qui retibusve lineave piſcatur
 Thyarove caſei unguem adſoporante,
 Barbarulos cucurbita ferens piſces.
 Qui falce opaca roboreta conlucat.
 Qui cedit iliceta, tondet arbuſta.
 Scindit ſaliſſeta pro iugo aut pedamento,
 Qui doliareſ vimine alligat circuloſ.
 Ephippij magiſter atque clutella.
 Qui ſtramen indit pro tumentre fulſtura.
 Et qui lupatis Gallicis equum frenat.
 Qui bubalorum nare fingit amielloſ.
 Qui culcitam transportat ad nouam nuptam
 Inferciens Goſſyppio atque iomenio.
 At pectinum dentator, atque raſtrorum.
 At vomerum poliſtor, atque aratroꝝrum:
 Atque enſium conſlator, atque lammarum,
 At leuigatoꝝ cornuum, atque laterna.
 At tardo aſello, doſſuario, auruito,
 Plagipatide, tardigrado, pigrilumbo
 Nonacrio, aut Aruernico, aut Reatino
 Romæ Albulam, Ferrariæ Padum vendens.
 Qui clamat effecturus, & facit, raucus
 Secare vel ſecante cote culicelloſ.
 Qui lunat arcuſ, dirigit ſagitte vim,
 Tormenta curuat, ſcorpionibus ſeuit.
 Sed nomen, artemque haud ſcit ipſe balliſta

Pro qua frementiſ horridoſ tuboſ bombi
 Excogitauit Orcuſ, atque moꝝſ dira.
 Aſt inter omneſ diligens, uigil, perpeſ
 Adornat ornamenta, ne in loco deſit,
 Qui machina rotante complicans reſtim
 Tomiceſ ſupino pollicis ferit flexu.
 Torquet rudentem, ſila, neruias tendit,
 Prore aſtipat tripliſi trahentis nexu
 Vincla apparat præſepibuſ capiftratiſ.
 In tempore adueniſſe ſerio iactat,
 Ne ſe ueneno ſubtrahat miſer noxa.
 Qui circulator Mithridaticuſ offaſ,
 Aut viperinoſ callida arte paſtilloſ
 Fuliginis mentitur, aut picis maſſa,
 Mendace longe plura uoce promittentis,
 Quam reguli e Vaſconia, aut ab Epiro,
 Cum blandiuntur quippiam petituri.
 Sic facere uino cum nouo Meduſirina.
 Diſpeſcere, & iubebit hic pecuſ. dicet
 Sanas futuruſ cum ſuibuſ oueſ, capraſ
 Porcaſque neſciendęſque ſoſpiciaturum
 Boneſ, caballoſ, reliqua cuncta, maſialeſ,
 Grauedinoſa pecora, torminoſa ſanque
 Tauram iuuenſcam, buculam, bouem fordam,
 Taurum gregalem, ſegregataque armenta
 Hirta, aut glabella, criſſa, tonſa, ſubuuſa.
 Sana, inquit, & ſalubriſ, & ualentiſ ualde
 Medialiſ, & que præque ſubque cedatur
 Iduliſ, & nonaliſ, & calendariſ,
 Depubiſ, & prouectuſ ad manuſ & cuitrum,
 Amburbialiſ cum ſoloce paſcaliſ,
 Sectariuſ, quem principem uocant cilum.

*Ast ipse princeps optimus poetarum,
 Nec iam timendum ut amplius remorbescant
 Monotocos apica ambegna, reicula, corda
 Quas antea infestauerat, nec aratro
 Obstipa ceruix, alius incita, aut dura.
 Nam pantices sunt lleique letales.
 Aut lassitudo fleminum grauis mater.
 Aut sanguinalis naribus fluens, gutta, aut
 Subula, quod auris transforata curauit.
 Nil obscuram purilaginem mulis
 Tabem, furoremve, coriaginem, strumam,
 Aut purulentum, aut sanguinarium ptyisma,
 Petimoniaque atque verminationes, ut
 Ascaridium vel ceterum rotundorum, &
 Quos longitudo porrigit colubrina,
 Nomes, gemursam, gramiam, boam, Bechem,
 Morum, mariscam, calculum, rauim, celen,
 Mentiginem, impetiginem, veternumve,
 Vliginem pulu, unculum, ferum morbum
 Aquatilis mallonis ungule ozæna,
 Grauisque casus fonticum, & grauis vocis
 Et ramicum, & bubonium, & tagam & physam,
 Porriginem, coxendicem, fauum, ficum,
 Lumbaginem, intertriginem molucrumve
 Blateratque mille mille nominum, plusquam
 Habet bimater & bicorniger Bacchus
 Bonum venenum proebrum malum. Quid non?
 Collyrium, malagma, causticum emplastrum,
 Pecunia emunctoria, & modi eiusdem.*

*Subiecit orbes Trochlea ac globos imis
 Pedibus, professus, & nouaculas plantis
 Vel sic fugere sese impotentiam Strumæ*

*Scribaque, praesidisque liliograpti.
 Miraculo spectantium insilit murum
 Tichobaticus lenis, & lenis petaurista,
 Qui plus meretur funis atque calcauit.
 Nouum recusat drama, quippe seruire,
 Impune taciti quo mali faciunt nequam.
 Vt usque poscit liberum, ac mera frontis
 Cuius notabit veritate Strumastros.
 At inter actus edet agoranomus ludos,
 Munus choragræ, planipes, palastrita,
 Et cordacistes, emmeles, scinnista,
 Mango, atque alipta, gymnicus, pugil, cursor,
 Quinquertio iactator aut globi, aut disci
 Bigary, trigary, quadrigary,
 Prasinus, venetus, ruffatus, ater, albatas,
 Et quos equus funalis applicat curru,
 Mirmillo, cacula retiarius, lino
 Qui Lesbicam acer emulatus est pugnam,
 Huiusque mortis institutor infelix
 Lanista corruptela lucis humane,
 Nulloque durus fulgido ense commuens
 Cetratus, atque lancæarius pyetes,
 Clypeatus, & peltatus, & sarissatus.
 Imaginem circumtulit macram Scriba.
 Padoreboia carcerisque squarosam,
 Vt abstinere discat a malis vulgus.
 Encausticarius, figulusque sculptorque, &
 Plastes tenacis turbinator argilla.
 Cui suscitauit pauperem fame vitam
 Bascauda, boletarium, panaca, nimbus,
 Seplasiانا trulla, Veneta scutella,
 Maioricana peluis, & Valentina,*

Tum Myrrhinarum testa Parthianarum,
 Et certa testis urna sortis humana,
 Batiola, calpar, nasiterna, pollubrum,
 Sami lepista filia, aut Agaioclis
 Patella, Tiva, & cum fidelia, quadra,
 Gutturium, cumerum, capruculum, guttrum.
 Hic plaustra fulsit, cornuehatur ut Sculna,
 Calator ut boame voce delectet,
 Rotarius neque unguis unguine aut seuo,
 Quo durius, quo lenius vehat currus,
 Exasperans vexata membra succussim,
 Incommodo huic ut commodum urbis aspires,
 Prudentiores ut mora hæc paret ciues.

Adiuuit hunc tornator, & rudem ligni
 Massam reliquit. Perrica agrimensoris
 Iussu magistri curia reformata est,
 Ut pollices atque uncia probarentur,
 Qua semitas metitur, aut viam, aut actum,
 Caudeta, ingera, aream, atque puluillum,
 Restibilia, noualia, rudeta, veruaeta,
 Incilia, collicias, statumina, quincunces,
 Sulcum, elicem, porcamaque, tum scrobem, & litam.
 Partitur oras, atque familiam herciscit:
 Decempedam corruptus haud probam gestans
 Corruptus ille de pecunia scriba.

Quinquipedal ergo furta prodit & fraudes.
 Si nuptialis ardet in viis tecta,
 Siftunt choreas, & rogant, redit Scriba?
 Nec amplius repoty moras querunt.

Si funus atrum effertur, licet, siftunt
 Diram libitinam, conditorium linqunt.
 Plorare omittunt, eiulare desistunt.

Sive

Sive ille viuus fletus orphanillorum,
 Sive in recessu gaudio sit aspersus.
 Ut præsicarum est, atque diuis heredis.
 Aut qui minasque radiuque dotata
 Mutare sperat pinguiore fortuna.
 Aut liber a periculo nouercali
 Non iam venena toxica horret, aut verba.

Quin tempora anno cuncta persuasere
 Carbunculationibus locustarum
 Cum rosione lanipendula eruca
 Et iliceta, & castaneta caluescunt.
 Cum vesperi cadente noctifer frustra
 Siticulosa prata ros recentauit.
 Ne contremiscat si semel mori Sculnam
 Audiuerit. Sic terra Sirio squallens,
 Sic temperatrix hora verna Vulturini,
 Hiems aquosa, mustulenus Autumnus
 Vno ore, & una voce postulant credi.

Hoc tempus. Atqui temporis stata sedes
 Noctes diesque. Tum crepusculum, serum
 Diluculum, intempesta, conticum, luces,
 Cum lucidauit, cumque contenebravit.

Jam qui receptum opinione de vulgi
 Sic disputationibus saburrari,
 Plenus popelli vocula, & leuis fumi
 Inane grande rancidum sophos turget.
 Stupet, pauetque, ne obuius suat Sculna,
 Bene ominata verba de domo vadens
 Semel iterumque murmure intremens cantat.

Miserrimus iam Sannio sit ignarus
 Non homo, sed umbra aut somnium hominis, aut peius
 Expergefactus paululum oscitabundus

*Agnoscit alti criminis notas diras.
Iam pandiculatur dextero & oculo clauso.
Nictat sinistro. Tum ore missat obliquo
Vacerra, Battalusque rex Bachelorum
Betaceus, brochusq³, blitterus, brutus
Momarque Siculus, unde sunt Momaria,
Mimarias at doctior vocat Grace.
Is, qui per æque cuncta pene Gracissat.
Qui a Characi Charaniam audet Hispanam
A leniendo nominare Leneum.*

*Sic morio per fundulum, angiportumque,
Aedes, plateas, insulas, forum, vicos,
Ciuos supinos, templa, porticus, furnos,
Dum clamat insolentiam improbi monstri,
Iam stultiori se forum facit turbæ:
Stultum audiente nanque stultius nil est,
Que maxima est pars insolente de vulgo.
Quales ego, & ille, cui coempta sexcunce
Arcet cuculla turbinem Boreæ, & flabra.
Quem crassio rem crassa mula succussat.
Et brutiorem brutus audit Asturco.
Pecus canorum inutilissimum Santram.
Cui cum sagina crescat e penu nostro,
Nostroque alatur pane more mendici,
Vinatque liberalitate de nostra
Stultissima sine patientia & vere
(Quippe annualis e decimis redit victus
Et propter hoc fit monachus, haud Deum propter,
Quem derelicto dereliquit in mundo)
Aurata gestat frena, strata villosa,
Que complicatio neuit in globo Bombyx.
Peritque magni nomen & decus regis,*

*Cum sit professus pauperis modum serui.
O pecus auarum & inuidum, & Deo inuisum,
Quos diues auri fulgor, & sitis dira
Exterminauit atque concloacauit.
Tu pauperum ut diuideres ministrator
Bona expedita, pauperis geris nomen.
Verius at animum pauperis, nihil donans,
Cuncta appetens, cuncta hauriens, vorans cuncta,
Nihil refundens nisi cani, & gula, & scorio.
Quam satius esset, (debuisset atque esse)
Te fulguriam tabidum gerere vestem,
Seu fulmina essent Diasiue Summani.
Erat e taberna nuper vnus egressus.
Phanaticus coquebat error hunc mentis,
At discoquebat acrius calor Bacchi,
Aurelianus qui superbit in sulcis,
Aut Candiani feruet in sinu montis,
Sive in saburra Burdegala tua macra,
Quod tundit alte latera panda Baione:
Aut quod Nauarra mittit, aut ferum litus.
Quo nulla cuiquam tollitur sitis polo.
Sed incitatur sine plusquam ubi occepit.
Voriperne ut ergo furere Cambri possint,
Nec vlla conduura de mari Graca,
Nec Vesuio de monte puluis exustus
Petendus: imis sic trahit salem fibris.
Ita tunc inanem incenderat blitei mentem.
Is scandit in preconis in foro saxum,
Populum alloquutus voce rustica, & vultu.
Similes decet nam habere labra lactucas.
O, inquit, audi forte talis: an peior:
Quid peior: an peior esse quis possit?*

*Quam nescio quis nomine impius Struma,
 Ore impudico, & ferro, & fero, & duro?
 Qui inuerit orbem subitus & super, quantis
 Quantus patebat undequaque quacunq̃,
 Quis non putabit & dicax & urbanus
 Sculna absoluto absoluerē esse damnare?
 Vbi non canentur? vbi tacebunt? nomne
 Silente lingua muta saxa clamabunt?
 Qui calculos fauore candicantes dat
 Sculna, reoque conreisque Sculnastris,
 Index nigros reientat, ergo damnat se.
 Quare senatus ille turis inuicti,
 Incomparabilis equitatis ac relli,
 Vindexque sanctitatis horridæ ac prisca,
 Diuinitatis omnis obtinens leges
 Deceuit atque statuit, atque firmavit
 Sculnam nequire iudice à bono absolui.*

*Hæc vbi furore fretus ille iactauit,
 Assensus omnis vulgus, omnis est ordo,
 Mistumque fremitu clarior iam murmur,
 Iam voce, iam sententiis serenatis
 Contentiore & spiritu, & manu, & vultu,
 Et impetu, & propensione clamauerunt,
 Nequire Sculnam iudice à bono absolui.*

*Tunc nationes cum male, tum honorate,
 Pedariorum more, non senatorum,
 Sententiam in eam inere: sed statim clara
 Assensionem oratione firmarunt.*

*Polonia, Lituania, Bulgarus, Saxo,
 Saxo Albionis occupator antiquus,
 Vnde Ibridarum semen horridum Anglorum
 Frisus, Boemus, Slesius, Danus, Cimber*

*Cattus, Zelandus, Franco, qui pater fortis,
 At fortis olim in Gallia fuit Franci.
 Nunc laxus illud pectus inclytum fregit.
 Bessus, Valacus, Prussius, Cronatusq̃,
 Hirlandus, & Gotlandus, & Scotus solt
 Vetus Britannum vindicans sibi regnum
 Linguamq̃ seruat, pristinosq̃ conuentus,
 Spuriumq̃ genus hoc Anglicum vocat spernens:
 Illum sed ille barbarum & ferum contra
 Diuinitatis inscium, & via humane,
 Et belluinum ruptumque cognatum
 Pellita quos a torrida gelu bruma
 Fonent rigentes plostra contrementesq̃,
 Aut cum ferescit candidi tepor veris,
 Ruilansq̃ sudum tergit Aethra Quintilem,
 Tum pellibus sub Solis orbe diductis
 Cum coniuge atque liberis apricantur.*

*Vrget maligni cultor inuius celi
 Noruegianus, Scandinauus credit,
 Nitentioris expolitor electri,
 Ecce ex remensi limite inuiso mundi:
 Nanque inuium est quodcunque quale sit nescit,
 Vbiue sit nec ullus vsquam nouit:
 Ridicula furarum Cingarorum, cui
 Est oculus eruscator, at manus furax,
 Pedes fugaces, falsa lingua, mendica, hæc
 Ritu ferarum pauper & vaga, impune
 Mentitur auram, terminumq̃ Fortune.*

*Et tipula Arabs latrunculos leues cogit
 Multos, Alexandrina turma quos una
 A Silphiate finibus fugat terra.
 Dein superbis viribus suis fretus*

*Algarbius, Mosconius, Syrus scaurus,
 Paribus, Otomanus, Maurus, Indus, Hispanus,
 Glorie aliene infor ater Hispanus,
 Suesq; mendax prodigiq; iattator,
 Rei expetita postulator est blandus,
 Non consecutus, arte Punica extorior.
 Nam fontis artes obtinet vafrae Mauri,
 A quo genus deducti impio iniustum,
 Contemptor idem fastuosus, & diues.
 Si quid potius, nec facit pili Diuos,
 Hospes benignus, cum peregre adit primum.
 Herum suum saluat hospitem admirans.
 At postera cum illuxerit dies, & ilem.
 In tertia feruuliter domum traëtat.
 Quartam tyranus obsidet minis, plagis.
 Fugite cautee foeminae, canes, tecta,
 Dei Penates, Dy Lares penetrales
 Abite, date locum excetra igniceruici,
 Vos attingit si quinta lux, peristis iam.
 Ab carcinoma, ab vomica generis humani,
 Cloaca mundi foetulentia semina:
 Inferna turba, Diuis ignei proles.
 Probrum supremi dedecus Diu dirum.
 Meueantur arua sandioriq; terra,
 Radic tus qua fluctibus cauis hostit.
 Contr. que fauces Bathyosque Hiberique
 Cactu inata more montium sidat:
 Noni citum regurgitent Tagum montes.
 Gades propinqui vortices Ana opplent.
 Exaggerate si que aquae modus nullus,
 Vt tibi suprema illuceat dies vite:
 Lauetq; abominanda scelera monstrosa.*

Quin

*Quin potius ignem vindici pluat celo,
 Diris Tonantus spretra dextera fulgetris
 Bituminosum sulphur, & picem ardacem,
 Ut expientur pessimo malo terra.
 Nam te leuare vireo sinu Tebyhs,
 Matuta cum Palemone atque Portuno
 Triton refusum buccina mare inuertens,
 Neptunus ipse dubitet, at neget Nereus.
 Non si quot alius flumina alueis fundunt:
 Quotquotve singulantibus sacri serpunt
 Fontes Meandris aut vadis scatebrosis
 Terra pererrant infimas caue fibras.
 Veriæ in hos sese induens meei Proteus,
 Aut multiformi mirus arte Vertumnus.
 At morere, tolle luce de sacra noctem,
 Peior malog, pessimoque gens Srruma.
 Audis querelas corde saucio iustas
 Nefanda decoris prodiurix tui impura,
 Que vel pusillo prostituta lucari
 Tuos honores barbaris propinasti.
 Nego impiorum posse te eximi ductu.
 Que Hispana fieri dira facta consentis.
 Facem nego vllam sceleris impiam & ditam
 Excogitari posse: quin tua admittat
 Comes recutita. Sparteos pedes primum,
 Cum cymba Barchinonia attingit litus,
 Mox sericatos, quos truci gerat vultu:
 Hos hos cruore tinxit in tuo, vestros
 Vt Muleis patres coamularetur.
 Et virginum tu es negligens stupratarum
 Semiudaus semimahometanus,
 Mezentiorum semen & Megaratum,
 Phlegethontis attri sesquicerberi proles*

Abominandum virus execrandumq₃
Miscet Quirino facem Helio gaballinam,
Te Troes olim, postea ferox Gallus,
Post Cimber incursum, at dehinc Gottus,
Gottusq₃, Vandalusq₃, nunc quid est? ut res
Retro resorpta laberetur in peius?
Calo imminente, & invidente virtuti?
Te appello Spuria, putidumq₃ scortillum,
Iugo rebellis calitumq₃ contemprix,
Qua seruitutem seruitute redimis, qua
Vt hoste carcas, hoste premeris, & rides:
Regina quondam, nunc retorridum caenum:
O qua impudico mœchulis sinu prosta.
Quiduis quam Italia potius, ore mendico.
Queis imperare consueueras seruis
Brigantibus, mastruculatulis supplex
Verbum reponens barbara voluntati,
Nutusq₃ totidem nutibus repræsentas.
Quos si velis, sed sobria male militaris,
Si destituti sint semel tua dextra.
Expergefac tuosq₃ teque, deg₃ isto
Tui miseria, aliquando prone pistrino.
Non sic viator aspiciit pauens Humum,
Quam litigantes in foro timent Scribam.
Non sic onustum territat viatorem
Cultor Pyrenes asper aspera inuisus,
Plus inquieto vorticosus Euripo.
Non sic fugacem conficit Syram Persa,
Frisum Menapus, Flandriumve Germanus,
Germanus acris fulmen igneum belli,
Qui patria virtute fretus, armisq₃
Vltro citroque flumen adnarat Reni

Dulcesque feri Liberi legit succos:
Poniq₃ patria Belgio iugum lingua
Germanus, inquam, qui orbe sanctior toto
Pietatis atque religionis exemplum
Tueur, ipsamq₃ eruit vetustatera.
Qui utrunque calum personans sua laude
Iustus, seuerus, rectus, in teger, simplex
Deo supremo pectus acre deuouit,
Germanus, unde gens, auque materni,
Intaminatus unde mi pudor venit,
Mistumq₃ priscis Italæ decus vita.
Qui me ad videndum lumen extulit cæli,
Qui me eruditum sub tenellulis annis,
Formans amœnum literis sacris pectus.
Bene instituta si Lubeca conuentu,
Populosa, diues, fortis, atque amans equi
Interroget: quis exitus manet Strumam?
Dicemus hoc interrogas, quod & fortis
Ærus feraci Praga monte conclusa,
Vbi erutorem larua sed procax ludit.
Quod tauriformis aureus pater Reni
Coloniensis, diues & Magontinus:
Parare porco foetido volutabrum,
Propinqua quod Bauara, quodque longinqua
Cadauerosis condita in sepulcretis
Budana clades, quod Vienna vicina,
Quæ pauperes scholasticos alit crustis.
Vno Barenus plus die facit scripti,
Quam bis trecentis a viris legi possint.
Nec est, ut isti, quos vocant cucullatos,
Quis sermo purus impiam tegit vitam

Orationi par sua sibi viuit.
 Nam dictionis fluctuantis insana
 Si membra contempleris atque suorum,
 Furiosa Orestæ somnia esse iurabis.
 Quin de seipso subdidit sibi versus,
 Nomen suorum inscriptitans amicorum,
 Prisco Deorum more vultu adorari.
 Licet libetq; præterire maiorum
 Antiqua libertatis vltima iura,
 Tempus, locusque poscat, obsecundemus.
 Cucurrit e thessalico Telonac,
 Hic ubi apothecas mercimonis stipat,
 Ut ab Aquitanis ista sciscinaretur
 Antuerpiensis pignorum obuius vendax,
 Pecuniosus fœnerator obstipus.
 Louaniumque pectorum atque linguarum
 Alitrix, que amica humanioribus Musis
 Celeste sapiunt Nectar, & Deum spirant.

Audijt frementis murmur & sonum vulgi
 Treueris superbus mole turris, at quondam
 Robustiore ferreus iuuentutæ
 Regnum propinquo & auferens & indicens.

Ecce huc bilinguis corde simplici & puro
 Genus Deorum nobilis Lotaringu,
 Vbi audijt quid: impius solet Sculna,
 Multa imprecatus dira iudici atque urnæ,
 Promittit aliis vindicanda vexillis
 Pericula hæc que a testibus timebantur,
 Si absolueretur iudice à bono Sculna.

Huc Arduenna casor inuis siluæ
 Brabantis, extremæq; Gallia culior
 Morinus, ferus que Tonger, Ambianusque

Utro maniplos pollicentur inuidios,
 Menapiorum signa Suicerorumque
 Impune si istud sic abiuerit Scribe.

Si nos Tolosa pinguis ac granis cali, &
 Narbona grauior orbis una sentina
 Roget: quid est? rogabit hoc rei quid sit
 Massiliensis semibarbarogracus,
 Qui nil Senatus obtinet miser prisca,
 Gurgustii sed oblitescit in curtis,
 Liguriens halece fursur admistum.
 Nam mœniorum cateram struem priscaam
 His prætulit rex bellica arte consultus.
 Ne in corde regni tanta sentis hereret,
 Quamquam venusta, nobilis fide, & firma.
 Sed sic veretur, ne quis occupet, sicut
 Bononienses super Albion fecit.
 Sed omnibus per aqua conditam seruans
 Mirabilem diuinitus poltiam.

At negare, & viribus negat summis
 Hospes receptus, innocens, peregrinis.
 Rotomagus ostreosa (nam quater tanto
 Maiore nostris pendere esitanti fricta
 Montillio vel vna que satis sudet
 Largam saluam ac liuidos trahat cirros)
 Amici larga, blanda candido vultu,
 Munifica verbo, more, fronte, promissis;
 Florens, beata Gallici sinus Siren,
 Timenda Francis & Britannicis armis,
 Nulli secunda, quandiu stetit regnum,
 Nunc amulo Lutetiam quatit cornu,
 Nisi expulisset literas voluptate.
 Horret timendum nomen, & truces testes

*Caducea latice Liberi potens tellus,
Eademque mater literaria laudis.
Ditissimusque Gallicis agris Santon,
Qui plus loquatur vnus, atque ter mille,
Ter mille vidua, terq, mille dotata,
Ter mille monachi, militesque ter mille,
Scholastici ter mille, sed noui, & primo
Anno secuti falsigarrulas tricas.
Sed non loquatur falsus malo Struma.*

*Apparere simplicissimi & iusti
Stipendiorum militarium falsi
Euerritores atque substitutores,
Segucianus limitarius prado,
Qui peieratum mandit ac spuit cælum
Et Carlatensis atque Muruarenensis,
Qui falsitatis plus obolo vnico admittit,
Quam casei vicinus asse diuendit.*

*Et fraudulenti barbara ac rudes fraudes
Montis feri, cui Pessulus dedit nomen.
Quo destituti sanitate qui vadunt,
Tosti retosti, inaniis meris pleni
Turbite purgatiq, tum repurgati
Iubentur ire patrium aerem visum,
Atque in itinere moriuntur, ast y ridens,
Apuntque homicidis manibus aureas massas.
O impudica falsa carnifex turba, o
Promissa magna, ingentia, aurea, immensa
Vere aurea, aurum ni feras, periuristi.
Sed sequitur atro concitata mors telo,
Sardoniumque Nemesis ac ferum ridens.*

*Huc insulanus latro litoralis ve,
Scitatur ecqua cymba deuehat Sculnam*

*Aut lembus aut scapha, aut biremis, aut pristis,
An codicaria, actuaria an naues,
Ratesve carbonarij casa nigri
Mutantis Athesi dorsa calica rupis,
An Gaulus ambigente puppe cum prora,
An pisculentula horia, anne corbita,
Celoxoe, cercurusve, septiremisve.
Liburnica serilla mista permici.
Catullianus at phasellus vt Muse
Muse atque Apollo deuehendus ad cælum est:
(Celestibus nam versibus volat pictus)
His destinatus haud sibi velit Sculnam
Hostem quietis aurea poetarum.
Scitatur ergo nunquam forte de paruis
Prosumia, aut lenunculus timens Austri,
Quo prouebatur, naufragum vebat monstrum.
Pictave Siculi Alcedines maris ciues,
Aut septima aut terseptima in mora Luna
Pronuntiant tranquilla frustra Neptuni.
Vt vectus alitis ventileitur in furcis.
Scitatur ergo attenda sciscitaturque
Differa mercatore ripa Lugduni,
Vbi Gebenna vortices Arar complet,
Qui prope quietis alucum osculans lymphis
Cedit superbo nomen atque opes regi.
Huic, qui saburra sordida, atque humio aggesta
Audet vadoso imponere iuga Neptuno,
Et vindicare liori maris regnum,
Nos si retonsa Basca, si Batahorum
Acres caterua interrogent: Quid est Scriba?
Viuent Scriba nemo fortis, atque audax
Ausit precari iudicem, vt reum damnet.*

*Miserèquè respondere pertimescamus,
Non posse Sirumam iudice a bono absolui.*

*Hoc persuasum est autamen. quid? hoc credit
Francus, venustos qui expulsi domo cives,
Linguam paternam at extero ore mutavit.
Nunc Francus idem bellicam iuuentutem
Pimplei adornat triplici venustate
Montis, Latina, Achaica, Palestina.*

*Idemque respondebo si rogans instet,
Fædo Britannus infidelior Mauro,
Cæleste nomen, bellue gerens mores,
Suoque longe belluosior ponto.
Sperare noli, qui nihil vult recti.
Timere noli, qui nihil potest magni.*

*Hoc si Britanno temulentior Brito,
Cui lucta nomen comparavit iniuncti,
Miranda butyroque corporis moles,
Animusque par vel crassior veterinosus
Ingulat cadentem Belnico mevo solem.*

*Hoc falsitatis crimen ardet vlturus
Frugibibulus Britannicida Normannus.
Hispanitoſtor costus a Lusitanis.
Potaxque Belga, Belga carnimanduco,
Qui plus meri haurit quam Balæna spumarum.
Burgundioque pacis, ac potius belli,
Qui civitati nomen indidit Burgi,
Patriam propagans Gallicis agris linguam.
Lutetia nam civis hoc gerit nomen.
Quanquam renata sedibus novis Roma
Augusta magnis iura dat grauis Celtis.*

*Hibernus imis exerit caput lectis
Rigens niualis trusit hinc metus bruma,*

*Trusit tenetque vel vigilem & cibo affectum,
Vt facta percontetur, exitum & Scribæ,
Arvernus asper contumacior mente,
Idemque vento plenior leui ac vano,
Quam millies trecenti vires Vlyſſei,
Fama, muliere, culice, folle percusso,
Quanquam exul atque pulsus a fame semper,
Nec literis nec arte bellica pollens:
Sed turpicellum totus actus ad lucrum.*

*Huiusque Gabalus compari vitio peior
Qui fraudulentos inopia addidit mores,
Speculatus vnde fallere in loco possit,
Sive est amicus ille, sive vicinus,
Atque hospes, atque affinis, atque germanus.
Omnes peræque susque deque habens omnes,
Modo lucelli explere detur immanem
Sitimque rabiemque igneam, atque inaudiam.
Fessusque nunquam luigare Rutenus,
Quem gaudet in subſellis Tolosanis
Videre sordidumque sordidatumque
Immanis ore Volca perfidus crudo.
Non ille, cui, Borysthenes sitim sedat,
Si quando Samogubios relinquentem
Pellius hippotoxota Scythes fugit.
Sed turba ceruicosa frontis obscæna.*

*O, o populares, o pigerrimi ventres,
Queis nil nisi vinalia, otium, somnum,
Vmbra, susurros, quid noui? crepat lingua.
Pecori proteruo date locum, pedem ferre,
Actutum. abite. nam de ineptia vestra,
De ignaviaque huc aduenit triumphator:
Vt sciscitetur nomen & genus Scribæ*

Sabaudianus sordidissimus cimex.
Qui nec facere, nec cogitare, nec fari,
Qui nec doceri, nec docere quit quicquam.
Nec esse vult, nec se probare civilem.
Sed pectus arum, & rupibus parem mentem
Stupet, nec an sit, necne, nouit, aut discit.
Seu Mauriana hunc mittit, aut Tarentasa:
Seu frugiperda Brissa, nam suas fruges
Fert inquilinis & cibum & vices vitæ,
Qui nulli Afello afellitatem concedunt.
Ab inquietis montibus Pyrenæis
Linquens Isardos, capreas vocant prisca,
Et capreas Cantabri feri rupes,
Cucurrit ut seruaret ad struem Scribam.
Contentiosus, igneus, minax, Vasco
Contemptor alma pacis atque derisor,
Rixa & paratus, pralio utilis, bello,
Parere & imperare nescius iusta,
Si disciplina forte cui tamen cordi est,
Duos feroces, batuit vnus Hispanus,
Pedes tremendus, omniumque eques primus,
Qui gloriam Burgundionibus carpit,
Carpit Boemis & Neapolitanis.
Neapolis, Neapolis parens tractus,
Regina tractus vltimi aurei calis,
Obiecta monstris omnibus. Truces nam cum
Scylla, Charybdis, Aetna, Lastrygo, Cyclops,
Circe, Meligunis, Aeolus premunt. quid non?
Dic manibus doctissimi Sanazari:
Dic Vraniaque neniisque Pontani,
Maiora monstra reque nosque perferre,
Orcum fori nos te tricerberos Mauros.

Miratur omnium orbis esse consensus
Lemouicus nil crassius gerens veste,
Præblandus ac peritus artis ac lucri,
Te ad vltro emenda mercimonia inuitans.
Caue, nisi cauebis ast lues stulti
Nam amara pœnitentia est comes facti,
Tortas retortas saepe sic per ambages
Panem altera aiunt, altera tenet saxum.
Diuenditas ergo ille colligatasque,
Multoque mercatoris obliuio insignes,
Dum prandium curatur, aut sacris astat
Is, qui coemit: sarcinas referuauit
Furtim priores, alterasque suppositas
Quasi officiosus imposuit comes mulo.
Apage barathri semen, & genus dirum.
Vale, nefandus vnde Scriba prognatus
Nullum reliquit posteris modum culpæ,
Quo possit vlla falsitate certari.
Surdum excipe atque crure non pari Agnellum, at
Imparibus illi cruribus parem mentem.
Oblitus est iam pro stupore, non hiscit,
Quem lancinat memoria pessimi Scribæ,
Prouincialis mercimonium vendens
Oliuitatis, atque ficitatis, tum
Muria, garique cumque cappari crethmi,
Crethmi marini, quem empeiron vocant stulti,
Vt nunc medicina tota iura subuertunt,
Quo doctioris classis esse credantur,
Cum tamen aliena in proprias trahunt nugæ
Compta calamistris, vstulata cincinnis,
Champerius quod perditissime fecit,
Quod frontis infirma turba perfricta

Oblitus igitur obstupescit abnutans,
 Longoque velui suscitatus a somno.
 Nam semper aere crassiore dormitant
 Prouinciales, quemque parua Nicaea,
 Et quos Cythones vltimos ulit portus,
 Quos circiosi cogit impetus calis,
 Vt feriatas messibus moras rumpat,
 Cui cerulata diues est manus glasto,
 Quod a rotundis orbibus trahit nomen.
 Glastum fuit, nunc maluere pastillum,
 Champerius hiacynthum at esse mentitur.
 Champerius quis ille, si petit quisquam,
 Respondeo: sed Scaenole modo paucis:
 Ardelio mirus, insolens, tumens, iurgens,
 Titulo Archiatri, quod Deus sit airorum,
 Nam candida ille mentis haud tenet micam,
 Falsarius sed inuidusque ineptusque,
 Scriptis alienis indidit suum nomen,
 Vno alterove verbulo vsque mutato,
 Dum ex officina barbarissima agnoscas.
 Quid si ille falsitauerit suum nomen
 Campegiun, e Champerio. & tacitus dormis
 Democrite? nec rumperis cachinmando.

Iam bellicosos e Calabria pullos
 Mittit domare, conciuare, gyrare
 Siticulosus Appulus, Croion sanus,
 Siculus dolosus, laniger Tarentinus,
 Picenus vnctus, rusticus Ferentianus,
 Nebulosus Vmber, Longobardus astutus,
 Carnus vorator, potor Histrus, insanus
 Illyrium, arrogantior Typhao, huius
 Caputque venti & gloria Ragusau,

Hic si Deum non crederet, deum se esse
 Credi iuberet. esse cum Deum credit,
 Sese alterum, aut vicarium, aut Deum credit.
 Adeo occupauit omnium stupor mentes.
 Quonam fauore vixerit diu Scriba,
 Ecce aduocatus sanguipotus, & index,
 Index locusta ciuitatis & brucus.
 Nam destinauit perditissima moris
 Ferrariensis aureo nitens mundo, at
 Cyclope inhositalior Peloraeo.

Idemque sentit eruens suis libris
 Bononiensis splendor, ac parens otii,
 Caestium secreta quod Deum pandit.
 Idem rogatus iudicauit, & sensit
 Venetus superba nobilis vetustate,
 Qui more Rodani carpit arua vicina.
 Hoc cacat unum pectus hosticum sceptris,
 Dum glorie regnantium imminet. verum
 Quicquam noui priscive indicaturus
 Non Aeaco, non Cretica plaga regi,
 Neque Rhadamantho, aut quem erudiuit ad cultum
 Aequalitatis, & parens Ceres legum.
 Martisve pago, amphyletionumve conuentu,
 Confessiuve calitum sciens cedit.

Antiquus autor fœnoris rapinæve
 Odit, quod ansit se esse peior hic Struma,
 Is, quem Monæcus parricida predator
 Altrinfecus Ligurnica obsident rupes,
 Genuensis ofor pacis, ac boni moris,
 Mendax, auarus, semitarius mæchus,
 Decoctor, expiare quem nihil possit,
 Non vacca, non sus, non capella, non taurus,

Nisi ipsemet cruore det suo pœnas.
 Tristis Saona pestis inclite, ac diua,
 Pellaciorque malacia Decembrina,
 Idemque eadem pestilentior longe,
 Cum sorte pariter & animum & fidem mutans.

Non hoc refellis, non amat refellentes,
 Cui Fesulana Nympha, cui vetus Pisa
 Olympiorum abusque cursibus, cuique
 Flores dedere nomen, ast amat fructum.
 Nam parca & in rem attentiuscula est paulo.
 Florentia alma ocelle pulcher, at quondam
 Ocelle quondam pulcher Oenotry cali.
 Ab seruitute cuius alta ponebas
 Leges Eibruscis, ipsa capta nunc luges.
 Non Luca libertatis auctor & vindex,
 Vindex seuera morte vindicatura.
 Senaeque veteres ciuibus bonis plena,
 Doctis, bonisque, tum supra modum humanis.
 Taurina tellus tota, tum Salassorum
 Venerique Liberoque de dita, ast olim,
 Internecino tota nunc flagrans bello.
 Minas suburbiana pandit atque urbis
 Inuenta dapibus Mediolanus & Iudo:
 Sed antequam sinistra monstra lenarum
 Decus serenum ciuitatis auferrent.
 Ab lena lena, prostitutor impure
 Qui spurca Roma scorta leno vendebas
 Cruore menstruo, & cruore nocturno
 Trahens nefanda more Tartareo vitam,
 Nam Tartareo, aut Hiberico nihil differt,
 Elephantiscus teterrimus venenator
 Tibi Biella, tibi Eporedia, tibi Augusta.

Hæc innocens, nocentior sed angue illa
 Est tota durus Alpibus iacens ora.
 Et qua niualis gurgite Padus inuictò
 Casalis altam subruit celer ripam.
 Ingannus, & Montanus Apuanusq;
 Tibi imprecari inexpiabiles diras
 Vident cadauer litore vltimo V'arri.
 Te nec Megæra, te nec atra Styx te, nec
 Charonve poruitor, canisve latrator.
 Toruum tres fauci murmur euomens collo
 Aut conuerti, aut tangere, aut videre audei
 Si puniendi viuat hunc modum culpa,
 Dignus magistrum latro quem regat Sculna.
 Videsne, colle ut imminente Parnassi
 Huc Mantuanus dominus, ac decus fontis.
 A quo rigantur ora tot poetarum,
 Cursim citato promouens pedem gressu
 Demittat: ut ne deuoretur a Scriba.
 Vides, vetustum ut ense Hiberico claudum
 Mittat: recentis huius ut memor viuat
 Veteris Rauenna meta prima Picenni.
 Vehementer inde gnatus est Ligur nequam.
 Se excedere est quod ausus his malis Scriba.
 Nam solus is se pessimum esse credebat,
 Quantum malorum mundus, impiorumq;
 Auditue, alitue, corrigiue, ceditue
 Latrocinis fœdissimum caput diris.
 Fideq; Punica infidelior prado,
 Seu Punica est, seu, Græca, nil moror. nanq; est
 Vnus Britannis tetrior Ligur cunctis
 Saxicola, pelagicursor, inuidus, spurcus,
 Fæmelicosus, turpis archipirata

Nisi ipsemet cruore det suo pœnas.
 Tristis Saona pestis incluta, ac diua,
 Pellaciorque malacia Decembrina,
 Idemque eadem pestilentior longe,
 Cum sorte pariter & animum & fidem mutans.

Non hoc refellit, non amat refellentes,
 Cui Fesulana Nympha, cui vetus Pise
 Olympiorum abususque cursibus, cuique
 Flores dedere nomen, ast amat fructum.
 Nam parca & in rem attentiuscula est paulo.
 Florentia alma ocelle pulcher, at quondam
 Ocelle quondam pulcher Oenotrij cali.
 Ah seruitute cuius alta ponebas
 Leges Etruscis, ipsa capta nunc lugens.
 Non Luca libertatis autor & vindex,
 Vindex seuera morte vindicatura.
 Senaque veteres ciuibus bonis plena,
 Doctis, bonisque, tum supra modum humanis.
 Taurina tellus tota, tum Salassorum
 Venerique Liberoque de dita, ast olim,
 Internecino tota nunc flagrans bello.
 Minas suburbiana pandit atque urbis
 Intenta dapibus Mediolanus & Iudo:
 Sed antequam sinistra monstra lanarum
 Decus serenum ciuitatis auferrent.
 Ah lena lena, prostitutor impure
 Qui spurca Roma scorta leno vendebas
 Cruore menstruo, & cruore nocturno
 Trahens nefanda more Tartareo vitam,
 Nam Tartareo, aut Hiberico nihil differt,
 Elephanticus teterrimus venenator
 Tibi Biella, tibi Eporedia, tibi Augusta.

Hac

Hæc innocens, nocentior sed angue illa
 Est tota durus Alpbibus iacens ora.
 Et qua nivalis gurgite Padus inuictio
 Casalis altam subruit celer ripam.
 Ingaunus, & Montanus Apuanusq;
 Tibi imprecari inexpressibiles diras
 Vident cadauer litore vltimo Varrî.
 Te nec Megæra, te nec atra Styx te, nec
 Charonve portitor, canisve larrator.
 Toruum trifauci murmur euomens collo
 Aut conueni, aut tangere, aut videre audeo
 Si puniendi viuat hunc modum culpa,
 Dignus magistrum latro quem regat Sculna.
 Videsne, colle ut imminente Parnassi
 Huc Mantuanus dominus, ac decus fontis.
 A quo rigantur ora tot poetarum,
 Cursim curato promouens pedem gressu
 Denittat: ut ne deuoretur a Scriba.
 Vides, vetustum ut ense Hiberico claudum
 Mittat: recentis huius ut memor viuat
 Veteris Rauenna meta prima Picenni,
 Vehementer inde gnatus est Ligur nequam.
 Se excedere est quod ausus his malis Scriba.
 Nam solus is se pessimum esse credebat,
 Quantum malorum mundus, impiorumq;
 Auditve, alitve, corrigitve, caditve
 Latrocinij scædissimum caput diris.
 Fideq; Punica infidelior prado,
 Seu Punica est, seu, Græca, nil moror. nanq; est
 Vnus Britannis tetrior Ligur cunctis
 Saxicola, pelagicursor, inuidus, spurcus,
 Famelicosus, turpis archspirata

Da

Quem, purulenta conficit sitis lymphæ:
 At ipse verminante non sitim lymphæ,
 Famemq; pulverosa soluit apluda,
 Pericla se vitare dum studet vite.
 Si nos Liguricus interroget quid est Sculna?
 Similis tui, dicemus. Hoc suaferunt.

Qui Viriani regna temperant prisca,
 Quorum reortis cursibus Liburnorum
 Noni remota prorsus orbis in terra
 Auri apparatus emicant aceruorum:
 Namq; unus iste finis, unus e cunctis
 Primusq; postremusque, solus & iunctus
 Aurum ut vehebatur, nulla vena comparet:
 Cara incolis nitela habetur & grumus:
 At alia merces raditur referuntq;
 Onyx, smaragdus, cumque adamante beryllus,
 Aut uniones lucidos graues, grandes,
 Quos dira collo fert Hyæna rugoso.
 Hac lege mirabilis datus auri,
 Edenula ut vorare tot queat montes,
 Carpesiumve cinnamumve monschumve,
 Nam cinnamomi ferre quod negant illos,
 Isti abnuente veritate censores
 Tam vana dicunt, tanque falsa delirant,
 Ut qui refellere ausit, ille deliret.
 At omnia aliquando quo ferant aurum.
 Est nauta, fateor, igneus, cauius, parcius
 Est Lusitanus feruidissimus miles,
 Seu comminus, siue eminus velis pugnare,
 Pugnareve equestrem, aut nauticam, pedestremve,
 Statariam, fugaculam, leuem, instam.
 Prior laceffit, vincit, & laceffitus,

Domis forisque clarus. Ast mari in toto,
 Ast in manibus, ast in horridis turmis
 Non elicis intuetur, aut canis caudam
 Quas Græci, aut Sidonius vagi quondam
 Non signa que Centaurus, aut Apri forma.
 Olim Quirini aut Casaris feros miles
 Vnum aurum in oculis, in animo, in nigro vultu,
 Oratione, cogitatione, aurum
 Edens, bibens, quando esurit, satur quando est,
 Vigilansque, dormiensq; somnians aurum.
 Pro quo facetus fluctuosa Neptunus
 Persæpe breuia obiecit & cauas rupes,
 Extingueretur ut semel sitis dira.
 Sic naufragus piscatur in profundo aurum.
 Sin enatans elauerit, necant Indi.
 Qui litorali maxime client pugna,
 Vulnus recipere dareq; nil recusantes.
 Sic hoc tuentis litoris plagam cedunt,
 Ut viscere ima quererent opes terræ,
 Quando æquoris pellacia nequiverunt.
 Insaniæque istius ac mali cunctos
 Odere socios misere & emulatores,
 Pugnantque pro thalassico periculo, quod
 Decet omnium esse, aut debet esse nullius.
 Quod si quis illud vindicet manu assertum,
 Dedatur atro litigantibus dente
 Ut inquieto iactentur assuliu,
 Et sit curulis sella, Basilica, sceptrum
 Regnumq; fraudulentis perditum Scriba.
 Quis ille, nudum laxa cui pedem velat
 Prope palla fluida lubrico sinu quadam?
 Ventosa num Galatici maris regna

Miscere visum fraudulentiæ Tulla.

Te Celtibere, teq; Cantaber cerno
Hæc, qua Pyrene dorſa cruda porrecta
Vtrunq; duro mordet ore Neptunum.

Te Dalmatinum montium hispidam pubem,
Qua murmur atros pandit Adria fluctus:

Teq; spoliatrix aduena impia Epirus,
Quæ illius impudentiam, & malas artes,
Et falsitates amularis, haud vincis.

Quo te parentem dulcis & grauis lingua,
Noſtrique large diues ordinis fomes,
Grauium relinquo lucidam ingenij gemmam,
Qui solus alium condis & colis montem?
Non mihi poetam quempiam pium & sanum.
Sed Eupolis, Cratinus, aut Stratis currat,
Aut claudicante forrior pede Hipponax.
Quos commodabis, facta qui sciant Sculna,
Choroq; nota destinet recantanda.
Seu concitatas vltimi rotas celi
Sirophæ indicat, seu Anistrophe planetarum,
Terraue Epodos inde testis immota.

Est in recessu perditio de centique
Nonum in quilibet turba sub nono regno.
Sic prisca sceptri decora turpis amissi.
Cui nulla quanquam comparauerat virtus,
Eiusve, autve aut patris, at merum donum.
Eſſet analecta quo reponderent mundi.
Nam ut quisque quisquiliæ domi sua verrit,
Vt expietur familia illius, & sorde,
Si liberorum numerus aggrauat sic rem, ut
Faciat minorem: ast illico illa transcribunt
In regna transmarina perprudenter: nam

Ad

Ad eluendos est opus mari toto.
Hi prodidere, perq; inertiam insignem,
Perq; insolentem ignauiam solentemque
Florem insularum: quæque vitreus stagnis,
Quæque æstiuosi proterunt minas Nerei
Clari dicatum numini Rhodon Phœbi.
His ingruentis robur ut ferum Turca
Auerent triremibus Liburnisque,
De patrimonio suo atque demenso
Decidit vnaquæque natio partem,
Quam portionem ascriberemus, ut forti
Depelleretur inde classe discrimen.
Tunc vnus omnium ille obex ferebatur,
Quo vindicari nostra vita sic posset.
Ast i supini liberq; stuprisque,
Et otio e prouentibus bonis pario
Ah negligenter perditq; vixere,
Vixere, viuunt, & nisi caues, viuunt.
Libidinoſa contumelia plenos
Gratis sacrum stipendium ligurire?
In scorta sumere semigraculum, & prolem.
Quæ ex impudica Venere detur incesta.
Ergo ab Othomanis foribusq; firmisque
Pulsi in proterui contumaciam Scriba
Vertere belli turbidi grauem molem,
Eumque cunctis calculis reum damnant
Tota hoc parantes vnicum bonum in vita.

Hæc nationum exacta summa summarum
Græcus, Latinus, barbarusque, Iudeus,
Bibbarus, tribarbarus, quater nequam.

Atque inter istos si quis id roget: credunt.
Factor, solitor, vindemitor, sator, sartor,

Messor, putator, vector, actor, occator,
 Imporcitor, sulcator atq; sarpator,
 Casorq; frondatorq; pampinatorq;
 Et qui legumen vannat, atq; acus verrit,
 Abactor, & plagarius, arbiter, prator,
 Tam urbanus urbi, quam aduena peregrinus,
 Tribunus, atq; Censor, atque Dictator,
 Paricus, & pecuniarius Quaestor,
 Triumvir, ignis virgo, flamen, Edilis
 Et ruffulus securior tabellarum,
 Quas turbulentis pontibus ferunt ciues.
 Ad septa, publicamq; mobiles villam.
 Priscisq; cum suffecibus opicus Meddix,
 Assessor, & praefectus, & minax Consul
 Postquam ex tegete foetente rimulosaque.
 Euectus ad superrimum est magistratum.
 Nam sic superbus rusticellus inflatur,
 Cui paria sit Tolosa, cuiue Lactora.
 Rempublicamque publicanus emungens,
 Et natinator, siue merce praesenti,
 Seu traicit pecuniam, & capit foenus,
 Seu nuncupata mancipij facit nexum.
 Ridebit inter funebres pyra fleus,
 Qui luget orbis liberos parentesve.
 Nam coniugem perrarus extulit plorans.
 Peruersitas est tanta putido in sexu.
 Et qui remissa mente potius amissa
 Se fallit ipsum, fallere ut diem querit,
 Lentusque pielis vinitatur in lectis.
 Atque hos sequuntur certa sic opinantes
 Interpolator, fusor, armiger, lixa
 Cum poruatore, cumque nundinatore.

Insector

Insector atra purpura atq; diluta
 Coccoque, molochinarioq; venetoq;
 Quem Egnatius iam ineptus indicat gialdum.
 Reliquit inter arua vomerem & cultrum
 Domitor iuueni mugientis, & pulli
 Qui iam parentum oblitus, ardet aequalem.
 Aequae stupefcit crimen atq; miratur,
 Leuidense quem amiscit Gallicæ togæ stamen,
 Quiq; scurilato regmine, undulatioque,
 Aut floridarum luce sericatarum
 Non perferendo prode ambulans fistu,
 Notat clientum absentiam saluantum.
 Cui mascule segmenta fornicem testæ,
 Emblematarum tessellulas notis iungunt.
 Qui belluatis in tapetibus dormit,
 Quibus fratillos vellit arcta volsella
 Quos Chermestinus imbuens venenauit.
 Cui Cilicia intextura depulit Caurum
 Leuo restantem tempus axe substillum.
 Aut Cyniphibus olentis institor texti,
 Et penulatus cursor, & paludatus,
 Et bardiacatus sole torrido sudans,
 Conopeo qui rectus allicit somnum,
 Testudinate a mulionibus iutus.
 Qui capidulatus, quiue capite aperto sit,
 Qui cernuatus pauper aut regillatus,
 Petasatus, & braccatus est, togatusque,
 Et pilio contectus, & galeritus,
 Discalciatus carbatinave munitus,
 Aut carbara, aut perone, detrahitis caso
 Quem Pruscus hirco, aut alce, caprea, dama,
 Ceruo, inulo, & de pelle consuit cruda.

D d 4

Et Gallicis habenulis pedes nectens
 V donec plantas, endromide fouens artus,
 Et discolor pro larrunculo pugnans.
 Periculosa qui alea diem perdit,
 Vtq; otiose vniuat, tium perdit.
 Et viuere ut dicatur, hoc idem perdit:
 Vagam sonante tesseram alueo mutans,
 Partim frivillo, partim eburnea turri:
 Iratus atque insensus & die, & luci
 Sub sole stertit, nocte lucubrat multa,
 Non lucubrat, sed nocte conuomit sera,
 Sera, creperaq; vltiraque, nullus in tota,
 Nullus profecto nocte, sed die nullus.
 Nisi faceffit cum negotium nobis,
 Stratis relictis accubemus ut poio.
 Nam tum locum vel obtinet trecentorum.
 Solem ergo manantem ut semel saluauit,
 Stragula petiuit obuoluuus, & fugit.
 Omisit agros serus, & venit visum,
 Quonam tropoꝛe aut schemate vnus orator
 Ausit precari iudicem, ut reum absoluat.
 Caprarius, opilio, agaso, equiso, lignator,
 Peiorq; mulis multo vnicus centum
 Quartarius, simiola, quadruplatores.
 Idem veterino agens, quod ille, clamore.
 Atræq; præses partiarius villa
 Bubulcus, & subulcus, atque remulcus,
 Et scrospascus porculator immundus,
 Qui grunniuntum obefat os obeforum.
 Hoc pollinis plus prodigit, quam arenarum
 Duram iuuenens unguia ciens pugnam,
 Vt pernione musteo graues gliscant

Frustraq; verpa fœtido saginati.
 Hoc sine verpo. sine compari Hispano.
 Verpo nihil nam distat ater Hispanus;
 Nisi quantulum Mahometici luti admiscet.
 Peiusculus aliquanto intus ut spectes
 Arias nefandas, barbaras, perobscœnas,
 Lenoniam, grassariam venenorum.
 Prædixerant, nunc euenire prædicta
 Gaudent, redicunt, gloriantur, & iactant
 Inq; triuis, inq; angulis, foro, templo:
 Sculnam recisa oblongiore cervice
 Propendulum aure flabra ventilatura
 Vates, aruspex, sideralis exactor,
 Horoscoporum tractor aucupatorq;
 Ariolus, extispex, magus, hypnicus, Sagus.
 Et qui eruo cadauere e sepulcretis
 Ferale murmur intonans quatit manus.
 Agrippa lurchinator atq; latrator,
 Insania efferatiore distentus,
 Farraginosa qui strue libellorum
 Turgens, Lauerna ex pessima est Lauernatum
 Mungens paratus credere magicis nugis.
 Iam publicatos scriba Flauius fastus
 Auget curuli muneratus in sella
 A ciuibus, queis edidit dies scripto.
 Quos inuidentes Pontifexq; Flamenque
 Poscentibus suppresserant: genus sic hoc
 Nomen gulonis imperiosi auariq;
 Liuoris insolentia prope equauit.
 Olimque nuncque & peius in futurum esto.
 Ergo illius pro regula artis indicit
 Auctum diei nomen inclitum vnus

Que feriati dicimus necem Scribæ:
 Nam reliqua cuncta festa sic reliquere.
 Qui festa Consi, quique festa Saturni,
 Boue huic nigro, illi coniugariis mulis
 Aut pileatis fratibus, sororive,
 Pro qua superba equata sit solo Troia:
 Aut multinodi verbericrepe clauæ
 Monstra parientis orbis, expiatrici.
 Colit Quirini facta, facta Tutani.
 Quique armilustrum buccinator indixit:
 Qui Martis aras, feriasve stultorum
 Domini meæ, que iam coluntur, æternum
 Domi forisque mente que meæ fidunt.
 Qui caniat ambaruale, compitale audit:
 Qui blanda Floræ sacra concelebrarunt.
 Natalis hæc lux suda Casari illuxit,
 Qui lusit hos vindemias satur lusus,
 Satur racemo coctili, satur rapo,
 Satur vlpico profectili, satur porro,
 Madensq; pro tropro dum famuli bibunt loram
 Ruspatas otium negotio inuito.
 Inuito, & exulantisbus procul curis,
 Quas Struma nobis litibus facebat,
 Minans probasse aut omnia, aut probaturum.
 Ergo impedito ferreo columbari
 Scriba repulso litium metu duro,
 Mero iste feruens serio poetatur,
 Nugatur, alitercatur, occidit, clamat,
 Irascitur, nam hoc proprium sibi plaudit,
 Peculiare, auitulum, paternillum.
 Sibi quisque Rex est, quando tumet bilis:
 Sic ille iugret millies die centum.

Sed

Sed citius atq; cynisca facta sedatur,
 Præusque penæ desit, atque cœptassit.
 Post hinc cachinnat, comminiscitur libros.
 Qui profuerunt nec teruncium vati.
 Nam barbarorum turba sic lucro addicta est
 (Bono malove querentes eris pauper)
 Vt præter ipsam nil pecuniam spirent.
 Sic assolent laudare, diues est, ergo
 Fortis, bonusque, strenuus res augenda.
 Ast ille aceto lotus intimas aures
 Et cordis aciem chalybe fulcus inuicta,
 Cum nebula gemmam cruda vitis exorbet,
 Aut grandinantur vineæ, aut segetes arent,
 Aut scandulaca strangulantur, & nutant,
 Aut perpluuntur hordearij culmi,
 Flore ut caduco stipites colorentur,
 Concisa iacet auara spes colonorum.
 Stertit supinus, crastinum nihil curans,
 In quem venire quis vadauerit vinum?
 Quare eiulantis ista facta nequicquam
 Ridet prophani contumaciam vulgi.
 Miratur unde tanta Casarem impensa
 Possit sequi. Pedisse quas, canes, Mannos,
 Canterios, iumenta, plostra, vinierras.
 Cuniculationibus recur samnes,
 Aurum cubiculario indiium lecto,
 Aulæa, guttum argenteum, salilla, orbes,
 Nec permoueri calamitate, nec flere,
 Nec vota facere seminalibus diuis,
 Tum Libero, tum Libere, Mizeruæq;
 Robigini, Foreq; tum Lucæ, & Linfæ:
 Terra parenti, & coniugi Ioni patri,

Soli, Diana triplici, & bono Euentu.
 Hominemne rere, tam nihil qui habet pensit
 Sic murmurantem Myrtium, & Trifurcatum
 Clamare Silphiumq; foeneratores,
 Auduit, audiensque lene subrisit,
 Illius ut mos candidissima est mentis,
 Suspiriosum gestiens gregem audire.
 Quo peius ergo monstra pessima hac urat,
 Heroicum dieque nocteque ampullat.
 Comœdiam confixit, & meruit hircum
 Grace & Latine, & Pindari quatit turrim,
 In qua ardua arcti granditas manet cantus.
 Elegiacum componit emedullatum.
 Verace Rallum fecit ore mentiri,
 Epigramma cultum qui professus est nullum.
 Tulitque punctum teste Lascari, & Bembo,
 Ut nullus illi comparariet possit,
 Inuentione, argutia, stili luce,
 Quem dirigebat continente compage
 Non anxium, natiaua sed politura.
 Atque hinc solutus foenerariis libris
 Pererrat uia compita, & sacras lamas,
 Leuem Menalca fistulam boni tentans.
 Post atra crudo cum recandui bilis,
 Quatit sonantem Archilochio pede incudem.
 Et quo palato sapiat hoc magis, miscet
 Cum recto iambo semiambulium claudum,
 Qui claudicantem fortius pedem figit,
 Ut cornuatim hoc impetu petat Soulnam,
 Pippunq; Eliphiumq; foeneratorem,
 Longeq; pessimum omnium Trifurcatum.
 Atq; hinc sodales rare praluens vitis,

Satur ipse domante audaciam meri lymphæ
 In ambulacris, riuulos aqua propter,
 Qua garrienti spuma ludit excursu,
 Cudit furores, quos prius Tribas a Sappho,
 Atq; hinc rigenti rupe nixus, atq; uno
 Stans pede duentis flexibus irecentisq;
 Ducit, reducit, erigit, premit, damnat,
 Iugulat, probat, reponit, urget, inculcat.
 Inducta replet, obliuit, notat, differt,
 Farcit, refarcit, stipat, arcet, expungit
 Caiullianis manibus faciat unum ut
 Phalacium enervatulum, madens, laxum,
 Hians, supinum, languidum, fluens, nequam,
 Ipse ex oculatus, excor, excerebratus,
 Quousne quisquam sanus, ac sua compos
 Mentis relictis seruis, seuerisq;
 Meas inani in otio legat nugas,
 Infanior tanto ille, qui, ut legas, scribit.
 Hieme bibulus, sicculosus æstate,
 Potus, repotus, tertium quater potus
 Primo & secundo vere. nam illud Aprilem
 Dat, claudicantem hoc longa bruma Septembrem.
 Sic semicocto pernitione distentus
 Somniculosus molle carmen eruclat.
 O sancta Flora turgida parens Terra,
 Terra parentis Flora mater, & nutrita,
 Cum gemma celi amore de libro erumpit,
 Fauony complexibus tui gaudens,
 Cum suscitato lucis aurea nixu
 Oblita terra duritatis hibernæ,
 Oblita paupertatis orbitatisque,
 Qua mœsta suspirabat, & laborabat,

Ridente blando veris vidi vultu,
 Viroris irritata se quoque irritat
 Ad alma regna sæculi propaganda
 Genitalibus primordiis replens orbem:
 Serua poetam, quem extulisti in lucem
 Tam luculento & florido die Aprilis,
 Ne saeuenti occurrat impetus Strume.
 Nam testibus probabit esse conscriptum
 Totum huncce commentarium ab alio, quam ipso.
 Nam sic Erasmus: idque mentiebatur,
 Orationem, quam is dicauerat Marco,
 Non esse factam a Cesare. ast eum stulte
 Accommodasse nomen alteri scripto.
 Pro quo poeta, qui antea perhumanus
 Seni dicaci atque inuido pepercisset,
 Veteri nouaque iniuria subiratus
 Oratiuncula altera probe est vltus,
 Facturus apologeticus idem, ac peius:
 Nisi impudentem barbari premant linguam.
 Sic nunc poeta diua Flora pro vestro
 Ne Scriba surgat deprecatur, atque orat
 Poeta biliosus, acer, argutus.
 Quem si decora oratione prorites
 Furno propinet, nauitæq; ridendum:
 Noctu canendum aduorsioribus seris:
 Ad incitas qui more bubali impellat:
 Carbonibus depingat omnibus miris:
 Portu, cloaca, porticu, lauacrina,
 Portu, palaestra, ponte, fornice illusum.
 Poeta vira lucida, ore lasciuo,
 Poeta mendax, ebriosus, insanus,
 Nudus, laciniatus, atque pannosus.

Nam talis ars nuuc pauculos alit. verum
 Contempta præ lucrosioribus lucris
 Hippocrateis atque Flauianæis
 (Nam Flavius Iustinianus hæc scripsit,
 Titulumque Gotthi glutinauit ad linguam,
 Quæ Vandalumque Gotthicumque spiraret)
 Vi ille qui Drungarius cupit dici,
 Friget misella turba vel per æstatem,
 Cum tinnit area ictibus flagellorum.
 Friget fameique: sed tamen sitit raro.
 Nam præuenire largioribus cuppis
 Auium creare (ast mentiuntur: ast hoc est
 Peculiare ac proprium poetarum.)
 Apollinum plus mille, plus decem Musas,
 Venerem canendi spiritumque diuinum.
 Atque illo inani & oscitante, & arguto
 Halatur ore crapula quadrinocturna.
 Vi tres Auernos, quatuor Megerarum
 Animas olentes sulphur, & picem, & fumum
 Trium Mephitum, qualium latrinarium
 Trium canum, triumque cunnilingorum
 Incommodare naribus minus dicas.
 Quin Luna cum collegio planetarum
 Sese affuturam iudicem, & meram, & iustam.
 Queis siderum caterna pulchra fixorum
 Stipabit auri fulgidum latus puri.
 Quin vnde Sol ingerrimis notis turget,
 Quaque Astra celsi verticem terunt calis:
 Et qua crocato fulgurat dies curru:
 Et ubi serenum fluctibus caput condit
 Solanus, Eurus, Cæcias, Libys, Cornus,
 Fauonius, Septentrio, Auster, Altiannus,

Hinc pollicentur foetide notis aure
 Seſe in remotas inſulas relaturus,
 Vbi peierantes venilant Proamates,
 Capite minutos in Garumniciſis furcis
 Minutione hand Scauola, aut Cnei, aut Caij.
 In nugilongis quæ reuoluntur libris,
 Sed quam liberauit dextra ſpiculatoris.

Nefanda corruptoris acta miratur,
 Qui merciumve virginumve corruptor,
 Qui teſtumve, ut poſſit eſſe Strumalter.
 Huic perſuaſum eſt proſuſ, & nihil peius.
 Quam decurioni, & euocato, & adlecto
 Fuerit iſ aſcriptiuus, aut ſtatim armatus,
 Principibus, & rorariis, & haſtatis,
 Et primpulo, & pulueri anecurſoris
 Leuiſque celeri, immobili cataphraeto,
 Et funditori glandium, & equitarquita,
 Tum ſubſtituto troſſulo, & cooptrato,
 Anteaambuloni, veliti, anteſignano,
 Bonis Camillis, ſordidis Metelliſcis
 Ala, maniplo, cochlea, globo, ſerra,
 Cuneoq;, forſicig;, cornibus, fronti,
 Cauda, umbilico, pleaſo, iugo, turri,
 Denſe phalangi, vinea, ſynapiſmo,
 Triariis, centurionibus diris,
 Olim quibus Cedo alteram fuit nomen,
 Verum mericuloſoribus vulpe,
 Heu diſciplina militaris, antiſqua
 In ganeam nunc aleamq;, mutata eſt.
 Queis cuium cruore concalent dextera.
 Cum faciale, cum caduceatore,
 Patri patrato: ſeu ſilex manum complet

Sen Culcitilla, pendulumve climaclum.
 Terram pererrat fama, peruolat calum;
 Fatigat alii vaſta regna Neptumi.
 Nam bruta pecora, garruleque aues omnes;
 Quacunque noſtros amulantur accentus,
 Linguamq;, lingua ductili probam ſingunt;
 Sen pſittacus, ſeu pica, coruus, aut turdus,
 Merulaq;, nigra, quæ oreo buxæo pippat;
 Sturnusq;, teneras ſtreperus enecans aures.
 Tum Martini picumnii, ut capuum nidum
 In roboreis excacauit adrepens
 Vagina omittens de plicatili linguam
 Cantauit oſcen carmen impiis lauum
 Effatus angur, curioſior templum
 Suspendioſum adiudicat neci Scribam,
 Neve impedire iudicem remores poſſint;
 Sen ſint ſuperuaganeo leues tractu,
 Sen ſubſtitutam præpetes humum radant;
 Capite obuoluto damnet impium iudex.
 Hæres hoc expedibit auguris Tagæ,
 Cui quadriformis ſectio poli pareat.
 Siniltima poſtica, dextima antiæ.
 Iam cacabantes gaudio intimo ludunt;
 Quæ lautiores experuntur ad lances:
 Rubella perdix delicata, & aſtuta,
 Et nigripes, quam Ethruſcus autumat Starnam:
 Et quas niuales candidas alunt Alpes.
 Et quam ſapore præditam minus firmo
 Taurina gens vocare Galliam iuſſit.
 Et delicatiore quæ valens ſucco
 Maiore corpulentia Attagen præſto eſt
 Oris prouincialibus Pyrenæis

Nomen minuitore deferens flexu.
 Nam francolinum turba nuncupat vulgi.
 Et quæ fluentis tistricis Saus & Drauc
 Dponit æstum. Pannonies feri quondam
 Dicunt coturnum. sola verò perdicum
 Abit reditq; & mansuescit in teclis.
 Ritu columbi pluma cui pedes vestit.
 Scolopaxq; quam Franciloqua lingua Beccadam
 Appellat: nam rostra nominat beccos.
 Et comitali obnoxia coturnices,
 Quibus beata vita sic fugam tollit,
 Vt vita melior interim afferat mortem.
 Et phasianæ lucidæ nocte nanque
 Versicolor ultra terminos trahit caudam.
 Ast ater alter vropigio curio
 Segusianis montibus frequens præda.
 Transferre prudens pedibus oua deprensa
 Haud phasianus inre dicitur vulgo.
 Quare bruantis Francus addidit nomen.
 Est Tetrao, sed nominatus antiquis.

Idem canoris cantibus canunt lætæ,
 Quæ pisculentis nidulantur in stagnis,
 Herbilis anser, atque anas quiritatrix.
 Qui corpus urinantium colymbarum
 Suo emulantur corpore, at putris ligni
 Ortum Crabanes Santones recognoscunt.

Quæcumque pictis aerem secat pennis
 Magna & pusilla, & palmipes, & unguis,
 Et solitaria, & coniuges & urbana,
 Et rustica, & rapacibus lenes armis,
 Lenes, grauesque, quas vocant coortales,
 Salax marinus cum salace matrice,

Cum rusticellis Numidica Adrianisq;
 Vulgaribusque iuncta Melica externa.
 Pauusq; pauig, amulu, minus pictus,
 Visendus orbe nuper e peregrino
 Meleagris is puiatus e Clyti libris.

Et caniturillans, Dacnas, ac coronata,
 Acri soporem morstuncula rumpens.
 Et longicrures curricruribus iunctæ,
 Pingues, macraq; & esculenta, & abiecta,
 Qualis famelico sæta miluorum,
 Cuius acui postriduus famem clangor,
 Suique contemplator ardui casus
 Colore vario pictus atq; epops florens.
 Quem cultus asper rupis, & specus arre
 Tegunt, malignus ast trahit dies victus.
 Sic alites, sic oscinesque, neutraq;
 Et improbata ad prisca sacra spithurnix.
 Maleominata, cum silet siriges calum, &
 Feralis alto culmine ac ruinoso
 Serum recantat bubo carmen: at Scriba
 Præsagens propendulum cibum coruis
 Ergastulo indeq; indeque, mediastino,
 Quis plus viarum cursitat recursatque,
 Quam lubricæ Sicanici maris fluita,
 Aut litis in Romæ rota procurator,
 Quæ morte citius, quam pudore finitur.
 Aut quam proteruus lue Struma vergebat
 Seruo Penestæ, fernuloque Clarota,
 Eilota, & Echinalota, & amphamosa
 Seruoque heroque, libero atque liberto,
 A pedibus atque serinitis, libellisque,
 Tabulisque, sommentarijs, libris, armis,

*Stabulo, matula, rationibus, manu, punctis,
 Nomenclatoriq; memoria miræ,
 Hero hæsitanti, qui fodit latus furtim
 Non Mithridati, aut Adrio atq; Lucullo.
 Nomeng; farcit, unde factior est dictus
 Vicario clauigerulo, Ariensiq;
 Qui surripit demensa curia conferuis:
 Diarijs depauperans herum falsis.
 Atq; hoc, opinor, de scientia Struma.
 Sic inquieta sordidus feræ lustris
 Somniculosi tempore inuio gires,
 Vigil lepus, dorcas fugax, celes ceruus,
 Lalsiq; gratia breuis lactens.
 Auden' Molossos, & Laonas hurrire?
 Audisne Corfos & genus Lyciscarum?
 Ricta ut reducto dentium minas nudant.
 Rugit, cruentus, toruas, atq; hians pandit
 Ora truculentus, seu suapte natura
 Nil nisi profundas nouerit leo siluas,
 Seu mansues horribilibus cicur plagis
 Crespann minaci subdidit inbani Mauro.
 Nunc ipse factus fortunæq; venator
 Latet stupentemq; & sui Tigrim oblitam.
 Prodit decoro lumine exerens cornu
 Tornatili mucrone temperans flexum,
 Intaminata virgini meræ parens,
 Eiusque solutus in sinu capi tantum,
 Ut persuasum est, unicornus. hic rarus
 Apparet, atque rarius capitur nanq; est
 Nil rarius videre virgine integra.
 Tum barrienti semibelluæ vastæ
 (Nam belluarum sola quid Deus sit, scit)*

Inensus

*Inensus hostis nascicornus, ac victor
 Proboscidem nil dispari timens cornu
 Pugnare vult, ita esse, quod velut credi.
 Ab inquilino, & incola, & locatore
 Et venditore, & coctione, & emptore
 Calcario, archuectione & redemptore,
 Aerisq; fabro, aurique fabro & argenti,
 Qui plus die furatur unica solus,
 Seu sacra tornat vasa, seu profanata,
 Quam Cretici Danthriscus his bibat vini,
 Fabroq; marmorario, & fabro ligni,
 Qui, quod nihil furariet queunt, plorant.
 Præter pusillas, & misellulas schiffas,
 Fabroq; cementario, & fabro ferri,
 Cui riuus alto proruens tubo præcep
 Vasti tremendam mallei rotat molem.
 Illum excitatum turbine, & rote nixu
 Vrget voluta continente nutantem.
 Ipse inquieta dente forcipis sudans
 Vertit tenaci feruidam gemens massam,
 Nil motus ignis fulgure atq; stricturis.
 Propinqua vallis ictibus tremit crebris,
 Cauisq; geminant horridum specus bombum.
 Est ubi Mæsapus Paones humo tollit
 Compascuo hirtos vertice dirimens Medos
 Monapum incola, sed Graia terra Bonnasum
 Vocat ferocem, at fulgido trucem aspectu,
 Robusta tauri magnitudo, sed vasta
 Eademq; facies, at iuba alta cervicis
 Adusq; frontis horridos sinus vestit:
 Et fluctuanti undatione crispatur,
 Is ubi latrantum murmur, & graues ferro*

Lato sili ces pallidam fugam suadent:
 Abit salutem queritans civo cursu.
 Donec labore deprensus atque estu
 Fœdum coactus eminus finum iactat.
 Atque illico quod auugit cremans urit,
 Ergo minatur, & minabitur peius,
 Nisi cremetur Sculna, se crematurum.
 Est in Gelonis pertinens Scythis tellus,
 In qui Tarandus oritur, atque nutritur.
 Is efferatus mansuescere ignorat.
 Hunc non chamelæontis astus infamis,
 Non polypi versutia arte mutandi
 Vincat, sed & robusta vastitas terret
 Venabulorum, & impetum, & seras plagas.
 Qui si rogeur, Steilionis an crimen
 Sit inuenire in scriptionibus Struma,
 Fallaciosis atque identidem inuersis
 Ad fulgidum auri fulgur, atque heri nutum
 Neget referri, sed quod attinet falsis
 Se dicit esse, premit ille sit, nullum.

Quin murmurantis incolam pecus Nerei
 Persuasit alius rumor, & putam certo
 Debere Scribam indice a malo absolui.
 Gibba balena, turgida balænarum
 Orca Britanno fluctuante victricis.
 Delphingæ amator cantionis & lusus
 Amico amicus, hostis hosti, amans nostri.
 Si pingue spectes, aut sapore ducaris,
 Et concolores rupibus, saburrisque
 Cirris dolosi polypi anchoræ ritu
 Salacioso, ac turbido in freto freti.
 Et qui æstuosi per vada alta Benaci

Rimatur

Rimatur aurum lucidum, nitelamque,
 Prolobum experita pendulum replens mica,
 Princeps receptus adicialibus cœnis
 Suffibulatis facta vota puluvis
 Cum turba supplicationibus soluis,
 Auri inde captor Carpio capit nomen.
 Et quas inepti voce barbara Truitas
 Nomen vetustum nominant relinquentes
 Salar Garumna, cæteris aquis Turur
 Notas fluertis aureas subalpinis
 Ad sumptuosam principum gerit quadram,
 Et lingulata, passeris que, rhombique
 Comes sororque tum sapore tum lustris
 Et scombrus, & lanetus, atque Elops ille,
 Quem dat poeta missibus Palatinis.
 At huic poeta, qui exarabat has nugas,
 Nihil melius, quam Ponticus Piox notus.
 Et scita multum Alausa ditibus mensis,
 Quam Lacciam Romana nominat tellus.
 Tu voce prisca clupeam recognoscis.
 Et Sturio, quem musteum, ac iuencillum
 Circumpadanus Adriensis, a gustu
 Vult & sapore nominare Porcellam,
 Verum triquetrus is Acipenser est prisca.
 Et Salmo pictus aureis frequens guttis
 Extrema continentis ambiens sera
 Qua proditores peierant Proammates,
 Nostrasque dedignatus ingredi ripas
 Insuave salsi litoris vadum linguens
 Aduersus obluetatur amne Garumna.
 Et qui gregatim transfugit hiemem Thyminus
 Alteroculus Propontidos vagus citius?

Ec 4

*V*bi genialis iura perficit lecti.
*E*t papinianus Thyminus Abduanusque
 Odore miro polypulo parum cedens.
*T*um Santonum loligines cito & magnis
 Cursu & itineribus sportula atque iumento
 Parone, limreue fluitante subuectus,
 Aut almadis, ut loquuntur Hispani,
 Vltro nigrante in sanguine sui succum
 Se aiunt daturas, condiantur ut recte,
 Modo hippacantiem audiverint semel Scribam,
 Suspendio vii manibus parentetur,
 Cui denicales ferie frequentantur,
 Dum euerriator debitas timet pœnas,
 Ne subditus succedat, at prior vinat.

It omnium postrema nam videt fortem
 Pyram apparari, concrematur ut Scriba.
 Ast illico illa extabuit videns flammam.
 Nam vel procul percoceta soluntur: linguens
 Nil præter arida ordines aristarum,
 Quam nesciunt Latio Apuam esse Naricam.

Tum si quis epulis elegantioribus cordi est
 Syssitius, lauitiy, prytaneis
 Apicianis seu Lucullianis, seu
 Hortensij auratæve, siue murene
 Omnes pacisci pro cibis volunt vitam,
 Ut festa agantur nuncupata Strumana,
 Seu missibus dapalibus struices fiant
 Regi, corona triplici, imperatori
 Seu capite census, proleceus accumbat,
 Aut priuicensus pauper, aut duicensus
 Volunt domari aut primula, aut aqua aut flammis
 Apponeret lictoribus, licentique

Et

Et auctioris præsidii atque præconi,
 Siue ille ad hastam siue comitium calat,
 Et infuluis & siue infula sacris,
 Atque decumanis victimariis crassis,
 Seu vota concepere, supplicarumve
 Ipsi, aut Amata virgo, virgove armata,
 Aliave turba, qua feriens, agon dicit,
 Quorum monachus successit in locum bardus
 Hirco libidinosus pæcus Struma,
 Salacior passerculus quatermille
 Et plumbeus, nisi acer exacuat Bacchus,
 Bacchus, Venusque ad bella noctis, & rixas.
 Sepulchra fœda putide vetustatis
 Libidinosæ sordis vltimi luxus,
 Intus cloacæ, extrinsecus dealbata.
 Quem vita, venter, somnus, aasa, & penis,
 Aterque nasus a mero coloratus
 Colore purpure excitat fauos putres.
 Tene tutulatum munus, & sacrum regmen
 Asciscere choro celitum Deorum, qui
 Sis linea nullius, haud monogrammus,
 Elucus umbræque & facere numerum natus.
 Commerciij civilis Hetta, sed labes.
 Supus, halapanta, erinnys, ac typhon lucis?
 Aurone, ut ore a emicent tibi obrizo,
 Vt pustulato tibi remidat argento
 Abacus, pudica virgini recusatus,
 Quo collocares matrimonio in dotero:
 At nuptiali iunctione fraudata,
 Quod noluit tibi obsequi obsecundare
 Mœret relapsum atatulæ suæ florem.
 Volunt & illis facere gratiam mensa

Cubiculario, ostiario, eunucho
 Sive spado verus ille, sive Thladias,
 Ientacularis que, pinxiturique,
 Abstemiisque & sobrio ebriacisque,
 Atque emiuendis dulciarius mœchis,
 Nutricibus, pedi sequis, cimsioni,
 Vesti spici, arculario, atque fulloni,
 Scialagmio, & spinthere qui grauat riscum.

Venit in supremam Iuppiter poli sedem,
 Vocat senatum. Calites sedent, insit.
 Cauete Diui, ne quis audiat testes,
 Ne detve testes, neve testibus credat.
 Quos ad Dryphaeta Struma format orciuus.
 Nanque in periculo maximo sumus, ne quis
 Petitor ex Gigantibus iterum exurgat,
 Vt quos nefando pralio nequiuerit,
 Ex iure confertum manu petant calos.
 Proin indices cum testibus recusentur,
 Et nomen arbitri atque recuperatoris,
 Triumuiratus, & decemuiratus, &
 Centumuiratus, & mera potestatis,
 Et mista, & aliud siquid e foro nomen
 Corruptere ausus, de bonis triumphauit,
 Cervice conuiente fronte perfrecta
 Si viueret Busiris, aut ferus Sciron
 Busiridis sectator, atque Scironis,
 Quo nulla pestis vsquam fuit peior,
 Si Geryon teterrimus reuiuiscat
 Plus Hercule atque Theseo oderint Strumam:
 Virtute Theseum atque Herculem, vitio Strumam.
 Ergo recisum supplicis ruat collum,
 Vox ut fluat, nec amplius reuertatur,

Vt peierare pessimus faciat lectos,
 Frangatque mendax testium misellorum.
 Ancone turpis guttur incita nodus
 Via obseretur, qua fuere mentiti.
 Dixit: Stygemque iurat infimam Ditis,
 Totosque nuiu cardines quatit cali,
 Tum fila Parca colligunt, legunt fata.
 Morta est profata, sed profabitur peius.
 Mortalibus nanque omnibus vetat credi.
 Edicit, imperarg, ne pulet quisquam
 Strumam nefandum posse iure iam absolui.
 Quare hoc repente creditum est, receptumque
 Et obstetrici, & lenule, & meretrici,
 Seu desinit, sive incipit catullire
 Sororiente primulum leui nisu,
 Constantium, haud trementium, rotundarum
 Et omphacino orbe musteo papillarum.
 Aquariolus hanc sordidissimus Sculna
 Olente schoeno delibutam, & infectam
 Seruat minaci turbidam, ac feram vultu.
 Dum incautam circumuenit vasse pubem
 Balbutiens penulca, blanda, carissa.
 Aetate sera at cereos facit tandem.
 Sic prostituta putida, pudicaque,
 Quarum pusilla ac pauper est cohors nobis.
 Nam si qua siet, hoc puluere esse latamen
 Decet, pudicas vt ferant agri nostri:
 In queis nec vnam fœminam probam offendas.
 Petunt catellas, lerias, peristroma,
 Peritrachela, semicincla, focale,
 Flabellulorum umbracula, & galericlos:
 Et sumptuosas aureis pedibus Martis

Habent quid? esto mundus. hic placet. sane.
 At at quid hoc? quid serici ligamenti
 Spiras coaptare caligariis vinculis?
 Quis tibi videbit ista, quisve tractabit?
 Quis lynceato luminis citi fixu
 Permissa viru menstruo penetrabit
 Disrupta, trippunctaque vestium texta?
 Nisi manus adultera ab manus comes.
 Drusace ferrei oris impotentisque,
 Inepte vocularie, aucupatorque,
 Qui tot nefanda huic crimina pecori imponis,
 Nec pace tua nec dixerim tuo bello,
 Neque enim quid es tu, quidve non, mihi cura est,
 Qui porcus es non mundus ex hara immunda:
 Non istius farina tanta pistrilli est,
 Ingenium inane adipate sic tuum crassum
 Ad istud aspirare quis pueret posse,
 Nisi is propinquo genio inanius te sit.
 Drusace, nec Drusacy affecla centum
 Quorum impudicos assuisse centones
 Amica vero fama predicat tete,
 Drusace, nec tu, nec Drusacy centum
 Mille simam vel portiunculam probri
 Attingere, ut vel somnio, potes estis.
 Quare sapientes facile persuasere
 Prestare Strumam centies pati, quam unam,
 Bifori foriatam clune qua trahis pallam
 Accersitorique, atque poculatori,
 Atque strigilatori atque balneatori,
 Prorario, helciariorum, gubernaculo
 Portisculoque & remigum gregi duro,
 Laboriosos quos alit dyspyriae.

At

At Callicuti regna si petunt nigri,
 Igni retostas tercio dormant crustas
 Lapidescere buccellas, & antygas cogunt
 Cum vermibus, quas partiuntur ex aequo,
 Queis vita restis, morsque, restis & cura,
 Vt est futura pessimo omnium Struma,
 Seu sit rudens, siue anchorarius funis,
 Seu litorali in orbe, siue in aeterna:
 Hoc fert, refertque fama, nec minus suadet
 Tonforibus, cauponibus, perorigis,
 Pravis, veneficisque pharmacocriptis,
 Qui adulterina & falsa tanta supponunt:
 Plus sanguisugis, qui pecuniam exorbent,
 Et saepe late premium petunt mortis.
 Ab ab pudenda turba frontis obscæne,
 Ab impudico, & fœtido ore, & immundo.
 Ignara rerum, ignara moris humani,
 Iniurioso quæ viam facis leto:
 Ditans profundi furna regna Plutonis.
 Te Struma subitus infimæ sinum terra
 Manent nefanda: lubricum tibi saxum
 Et vultur, & fugacibus latex pomis
 Parens iubensque destinatur, atque id quod
 Rota volumen incitatur aeternum.
 Crateres Aetna iam suos tibi pandit,
 Vt excoquat, quod vita vestra decoxit,
 Si vita sit dicenda, qua perit vita.
 Audit recantans vallibus cauis Echo,
 Imago vocis multiformis, & suavis
 Furno, macello, curia, foro, templo,
 Lippis videntibus, audientibus surdis,
 Bonis, malis, imis, mediocribus, summis

Viniſque mortuiſque, tum leproſiſque
 Atque hernioſiſ, atque Gallicarnoſiſ
 Queiſ vita viuiſ nulla, mortuiſ nec morſ
 (Nam viuiſ iſ, qui eſt mortuiſ, mori non quit,
 Tantum exedente tabe, corpore exeo
 Ulrix relicta eſt vera iurgiſ lingua,
 Qua dura fata calium, & Deum incuſant)
 Regi, corona triplici, imperatori,
 Deis, Deabus, tum Deum, Dearumque,
 Quirve axij: quirve Indigetes, Penateſve
 Quibusve lucet Tbenſa more ſolenni,
 Quirve Lemureſ, Nouenſileſve, Manesve,
 Magniq, & imi, atq, medioxumi & ſummi,
 Genialibuſque quatuor Deis priſciſ
 Igni, atheri, aeri, mari, terra
 Perinriorum & conditorum Strumam
 V llo nequire iudice a bono abſoluſ.

IV L-

IVLII CÆSARIS SCALI-

GERI HYMNI

IN

Deum patrem.

PErpetuas rerum series, a scriptaque mundo
 Fœdera, & aetheriſ orſætia ſigna manipliſ
 Aggredior. Quid fata ferant, quibus igni-
 bus hauſta

Concipiant humileſ celeſtia ſemina mentes:
 Aeterni Genitoris opus. Iuuat ire per omnem
 Naturam, veteresque Dei recludere leges.

Vos me ignur: tuque ante alioſ, cui limina Diuum
 Celfa patent, celereſque vacant noto aethere nimbi,
 Sancte Puer: cui fulmineo cita nubila curſu
 Parent, & rapidiſ ſtatuumt veſtigia plantiſ:
 Iam ſuper aeriam cognati luminis oram
 Conſtituas: totoque ſeras me a carmina calo.

Iamprimum validiſ ſuſpenſam hanc, aſpice, clauſtriſ
 Congeriem, piētamque oculiſ radiantibuſ Aethram,
 Amique oceanique vias, terraeque labores
 Perpetuo imperio nox intempeſta premebat.
 Nam neque erant aſtrorum acieſ: neque candida nauſiſ
 Nocte ſedens tacita paſcebat lumina Veſper.
 Necdum etiam excierant hiemeſ fera murmura: neediſ
 Dina, Deum ſanctæ que praſidet aurea luciſ.

Oceani fluvio vigiles perfusa lacertos
Ibat in hibernas referens iuga fessa pruinas.

At pater omnipotens aeterno accinctus amore
Multiplicem textum superi spatia aëria mundi,
Sideraq; aduerso subterlabentia celo,
Informemque globum condit telluris: & alta
Aequora Phœbeis subsistere iussit habenis.

Hinc etiam immenso radiis excita profundo
Protinus alma dies fugientibus incubat umbris
Auricomi imperio Phœbi comes. Ille dierum
Castigatque moras, breuia & compendia laxat.
Ille fouet validis subeuntia semina caussis
Largior, atque elementa modis inolentia miris,
Secum aui momenta trahens, rerumque senectam.

Ac neque iam tetra Sortis caligine cæca
Delentur facies: neque turbida lucis imago est:
Alternoque meant cedentia tempora lapsu.
Voluitur oceano calum: blandisque tenebris
Defessi aspirant animi: solaque sub umbra
Mista latent lata arcta virum, vistesque dolores.

At sopor interea nutantii corpore pronus
- Detergit grauisbus mortalia pectora curis:
Tum dirum insani Maris populatus anorem
Afflat agens segnes animos, & inertia corda.
Illum inuitantem ad miseranda obliuia vite
Alium tepidis herentia corpora truncis,
Hesterni memores auido sub dente pavoris
Excepere fera faciles, seseque dedere.
Nec minus inde abiens variis operosa periclis
Aequora conciliat calo. latet abditâ turba
Squamigeri gregis, & fruuntur felicibus horis.
Protinus acrias animas, atque aliis aura

Semina, terrificosque alto ciet axe tumultus;
Rore:que, pluuiasque, nives, canasque pruinas:
Attonitasque cauo conuulsas turbine nubes
Fulguribus crebris, & fulminis igne corusci
Distulit. ac laceras calo disiecit aperto.

Tum vero teneri tepor, & clementia veris;
Optatasque vices, ac limina ferulis anni
Exerueret: hiemisque furor uasanus iniqua
Increpuit cladem agricolis. ruit horridus imbres:
Imber agens miseris gelidum pastoribus annum.
Necnon & pecudes, necnon & turba volantium
Cauibus hibernant tepidis, silet obruta dura
Terra gelu: sudoque sonant Aquilone procella:
Iam patris Oceani refluxis maria incita metis
Composuit: guttisque undas inspergit amaris.
Illam exultantem, ac sese in vada cæca trahentem;
Rimantemque aditus, specubus compestcui imis,
Telluris medio in gremio. dum feruidus ira
Nitiitur egressus varios, terrasque fatigat:
Speluncas, vitreosque lacus & rosida riuus
Rura quatit: liquidisque gemunt singulibus antro.
Saxa magis: quia saxa cauo latebrosa recessu
Vrgentem inuitant laticem: quem vis vaga ponti
Continuo premit accubitu, truditque ruentem.
Tres adeo ingentes diuersis tractibus omnes
In deuexa ruunt. ireis alto margine ripa
Frenat aquas: stringitque citis vestigia lymphis.
Ecce æstus domitor, terraque feracis alumnus
Nilus adest: atque vst a extremi limina mundi
Nostro admiranti Nereo canit ætus. at illi
Assistunt pelagi Indigetes. stupet inscisa turba
Aëria disjunctis fulgentia sidera terris.

Inuere a domiti non secius equore campi
 Stagnanteis deducit aquas, & limite glauco
 Informemq; animat limum, singulaq; sequentem.
 Parie alia gelidus flauæ moderator arena,
 Dissimulans solisq; obitum, lucemq; cadentem,
 In latas Euxini furiosis cornibus Ister
 Germanum euadit truculentum, Hunnumq; ferocem.

Nec minus aurifero sublustriis pumice Ganges
 Exit: ubi teretes caelesti e semine rores
 Haurit agris Aurora. Et quo te carmine dicam
 Tibry pater? domito quem fama equauit Olympo.

Est locus Hesperia in magna, qua flexibus ingens
 Mille fluentifono fluuios Padus excipit alueo:
 Vorticibusque cauis celeres citius explicat orbes.
 Sollicita hinc, atque hinc incerto fœdere moles
 It calo, atque egre violentibus imperat undis.
 Quid referam iuifesto turbatos agmine vulius?
 Soluuntur tepidis canæ cum flatibus Alpes,
 Imbrifer imbriferis cumq; Alpibus Apenninus:
 Quam pecorig; sauisq; luem, quantum ille tyrannus
 Det stragem? fuge torua citius fuge flumina pastor,
 Tollentemq; minas, & cornua dira tumentem
 Aggeribus preme perpetuis: ac pondere ripæ
 Carpe vigil. Non ille cauis contentus auitis
 Vicinas petet exuuias. stat Vesulus alte
 Arduus: atque animos genitor despectat ouantis.

Solus, ab Arctois ubi Norica tunditur auris,
 Regnata indignant seruire licentius unde,
 Præcipites fumulum latices desleclit in æquor
 Rex Athesis, rex olim Athesis: nunc torua minaci
 Cornua turpe iugum fert detrectantia cursu.

Quid tumidi, & grauiiter spirantis copia, duri

Benaci

Benaci? ruet ille graues sub sidera fluctus
 Ostentans scopulos, & tristibus igneus iris.
 It vigil aspellans confusas mœstus arenas
 Piscator: rupiq; leuem conterritus alnum
 Credidit, aut siluis tuto subduxit opacis.

At pater Adriaci scopulo Neptunus ab alto
 Effrenes undarum acies miratur, & imbreis
 Fulmineos, actosq; animis in prælia Cauros,
 Vastior: intumuitque nouo præcordia regno.
 Qualis ab ætheria præpes louis armiger aula
 Seu pavidum leporem, seu prouum in cornua ceruum
 Despiciens, specula celex insidiatus ab alta,
 Orbe datur breuiore, trahitq; in nubibus auras.
 Ast illi caput, atque rotantia pectora circum
 Funduntur pica ignauæ, corniq; sequaces,
 Sollicitatq; uulturnq; gens improba odore.
 Sic liquidum molitur iter: iunctisque quadrigis
 Vadit: eo gradiente, metu maria alta tremiscunt:
 Mœniaque, stabiliq; ingentes obijce turres
 Nutant: & pecori stragem iuga celsa minantur.
 Tum circum assultant: informia corpora cete.
 Subsidunt acta in spumas, crispataque cedunt
 Cærule: & obuersis stridunt uaga marmora sulcis.
 Purpureis pastos algis aduuxerat Andis,
 Benaci decus, Eridani flos, Mincias Andis,
 Ore patrem referens, Nereida pectore matrem.
 Glauca oculos, Hyali succo fucata capillos,
 Læmothou, Rhoithiumque, Polychystumque, Haliuque.

Quos deprensa cauis pelagi sub coisibus imi
 Cymothoe magno genitori effudit in auras.
 Cum uultus, & colla iubis mentitus equinis,
 Improbus hinnitus scopulos tentaret acuto.

Ff 2

Illi indignantes densos obstistere fluctus,
 Frarum tumidos proflabant naribus ignes.
 Acriaq; in numerum glomerata volumina crurum
 Exinuant: cacag; euent aspergine calum,
 Infrenes. curru absistunt a pectore montes,
 Exultantq; vada: & latices miscentur amari.
 Nec mora vocales cogit per carula fratres
 Vcluole Tibicen aqua: cui flexa recurro
 Turbine conchapiens rauco quatit aethera cantu.
 Ergo omnes vitreis virides Tritones ab antris
 Alta secant. cedunt fluctus: vndaque dehiscunt.
 Pars erexerunt pinnas, aurasque morantes
 Captant: & votis aspirant flabra secundis.
 Aut solem glauca densis comextibus alga
 Defendunt: bisidus trepidant freta feruida caudis:
 Conuulsamque feris fugi occursumibus aquor.
 At parte ex alia viridis echorus ordine longo
 Nereidum comitatur ier: liquidisq; sub undis
 Lubrica pellucet labenti pectora fluctu.
 Exercent humeros alia: pars colla ferarum:
 Nant alia. tremulis respondet plausibus ather.
 Impexi fluitant crines, & in equore ludunt.
 Ille etiam in latices proprium Telluris honorem,
 Qua fuit Ionio metuendus sidere Nereus;
 Euxinog; truci, instansq; truci Aegeo
 Obstrepit: Illyriosq; sinu, Tyrrenhaq; late
 Littora, Sardois Zephyrus qua frangitur Euris,
 Accipit: & prisca noua constituit insula regnis.
 Saevus enim rapida veniens vi pontus, ubi ingens
 Irruit: vique fluor miscens procliuus arenas
 Conclames impedit aquas: viq; impulit aquor:
 Oppugnata diu, magno molimine saxa
 Rupit: & undisono disclusa interluit aestu.

Haud aliter memorant, olim subeuntibus undis,
 Trinacrium Ausonio disiectum limite montem.
 Sic & inaequalem vario discrimine Macrum
 Abscidit: & Tenedon Tencro de litore vellit.
 Interea magno terra commota tridenti
 Fundamenta quatit: totumque a sedibus orbem
 Conuellit. trepidi rupes e culmine saxi
 Dissiluerunt fugit vastis sub molibus aquor.
 Intremittit ictus Athos, Lemniumque a vertice late
 Excuit. Illa diu caeli per mane voluita
 Cecae referi longo flammaram semina tractu.
 Quinetiam horrifone subter caua turbidus Aetna
 Virus mexhaustum spirantes dissipat ignes.
 Tum sparsa abstulerunt secum Meligunida flamma.
 Qua ferus Hippotades vasti sub rupibus antri
 Ventorum imperia exercet: naut. eq; vaganti
 Aeolios acies aperit Vulcanica campos.
 Quid tibi commemorarem congestas faucibus oras,
 Quas Ligeris, quas Nilus agit, Gangesque, Padusque,
 Liuraque auriferis ditans anfractibus Indus?
 Talia ab obiectu terra scinduntur inertis
 Cornua magnanimo stagnantia gurgite Reni.
 Vastus arundineo late qua cinctus amictu
 Perg; truces populos, pacisque expertia regna,
 Fertur ouans, Diuumque sibi deposcit honores.
 Quamquam autem Hesperiusq; minis & toruus Eois,
 Per varias hominum clades, metuendaque Fata
 Finditur, & dubio sulcatur tramite pontus.
 Hinc montana leni consurgens vertice pinus,
 Hinc malefana abies, & veligera antenna
 Irritant: tuncque caua luctantur in vnda.
 Tiphys ubi edomito ridens ea Fata labore

Fluctibus in medijs animi vestigia fixit:
Ausus inhumano pelagus decurrere calo,
Audacesque aptare irabes, & fidere ventis.

Inde etiam imperijs, atq; artibus omnia miscunt.

Viscera scrutantur vasto telluris hiatus.
Vulnificusque chalybs, aurique infesta metalla

Pallentis patuere. Alius perterritus imbri
Frondentes stringens silvas, infensus iniquo

Molitur Borea surgentia robore tecta.

Aut subit ancipiti pendentia culmina toso.

Aggestum & vallum, summaque tuenda virum vi
Mœnia succinctus populis descripsit arator.

Ergo ut precipites cactus dolor egit in iras,
Aut amor, & rapidis illudens flamma medullis
Persuasit telum omnigenum, rupesque reuulsas,
Lignaue, carnificesque manus, ignemque sequacem:

It pedes: & rudibus prefixum hostile manipulis
Ordinibus præluceat. At his nec densus acuti

Vulnus inest cunei, aut conferta ex more phalanges.

Pro se quisque graues animos, aut mollia corda

Aspirant, variasque acuunt in pectore flammas.

Post hinc sublimes in equis, & fulcibus acres

Corripuere aquilas in iura vocantia Martem.

Ac iam tum gladijs, iam fustibus horrida pubes

Emicat: & iussa glomerant certamina turma.

Iam lecta lucent acies: iam Marte calentes

Cædibus in medijs exultauere cohortes.

Degeneres animos insano cornua cantu

Succendunt: repetuntque effætos ara lacertos.

Hærent parietibus clypei, postesq; reflexi,

Rostroque barbaricis olim detracta carinis.

Ipsi autem gelida pernix venator in umbra,

Dum

Dum silet omnis ager placide, & nemora alta quiescunt,
Excubat, ingentes cingens indagine salus.

Meniturque solum fouea, scrobibusque subactis
Pallentes sternit frondes, carnamque palustrem.

Tum primum infornis vitulus meditatatus aratrum
Mugit: & ruptis fugit præsepia vinculis.

Atque vigil sub luce noua, caloque recenti
Captauit pauido fugientem e pectore somnum.

Nanque ubi terrigena sperant sædera regni
Spirant pater: ut sacris consideret aruis:

Vipereo antiqui commento proditus hostis,
Ab miser, immenso aeternum fraudatur amore.

Ergo agre sulci manibus crispantur: & uncis.
Vnguibus, aut sudibus glebae truduuntur inertes.

Dein rastro, stinaeque rudi procliujs aratri
Exercet duram matrem, collesque malignos.

Ipsa etiam infelix infecta hoc crimine proles,
Infandum, æthero semper caritura recessu

Morborum genus omne subit, turpemque senectam,
Bellaque, pauperiemque grauem, letique labores.

Magne pater, vident' ut retro porrectus ab antro
Sedibus cæcæ placidis consortis Olympi,

Inuidus horrendo interitum minuetur hiatus?
Hic te, ipsi quod in dederas, detrudere calo

Ausus, & indignans generis subeuntis honorem,
Quod superest, opus ecce tuum teniabit' ut illi

In te non licuit, saltem in tua facta licebit?
Huc igitur quis me reditus manet? aut quis acerbo

Eximet exilio? qua victima sancta piabit'
O pietas, vera o pietas. Tui maxima vita

Munera qui dederas, Anguis præcepta superbo
Integra restituas? labi permittis, & hostem

*Me fieri: ut Nati redimat me sanguis amicum?
 Ergo ego, qui veteris nequicquam criminis heres
 Mole noua repeto æternum reparabilis æuam,
 Quem potius cecidisse velim? cui dicere laudes,
 Ignigeno lucis non nota incensus amore?
 Non mihi si ætheria insinuent sese omnia mentis
 Semina: non si tota mihi sese ipsa recludant
 Murmura linguarum: quæcunque liquentibus auris
 Concipiunt variis faciles accentibus ortus:
 Sim satis. Arctæ leues operum hæc elementa tuorum
 Alludunt aditus. Te nec mortalis egestas,
 Cælestisve caput felix opulentiæ regni.
 Me tandem, ut curru Titan orientis anhelò
 Cliuum habet: ut prono cecidit deuenus olympo:
 Ingens raptat amor: figitque in sidera vultus.
 In te habeo: donec sacro sub sanguine Nati
 Mole noua repetam æternum reparabilis æuam.*

In Deum filium Iesum Christum.

*Qui superas patrij mutasti luminis oras:
 Sordibus ut miseri fieres obnoxius orbis:
 O rerum decus, o mundi melioris origo,
 Nate patris summi, summi Nate vnice patris:
 Illa actus pietate, & eodem incensus amore,
 Quo pro me caram voluisti effundere vitam,
 Huc iterum descende: egræque illabere menti
 Consolator, & a vero me tramite lapsam,
 Errantemque etiam mordacibus exue culpis.
 Vnde autem læta intrepida primordi a mentis
 Obrutus infami squallentia pectora lætæ
 Accipiam? O verum lumen de lumine, mortis
 O mors præterita, o vita spes sola futura.*

Vnum

*Vnum ergo reliquum omnipotens oramus: & vnum
 Spiramus. Da magne pater tibi posse placere.
 Haud equidè hoc petere indigno scelere obrutus ausim.
 At scelus ablutum puro qui sanguine deles,
 Dignabis venia. Hoc patris est, hoc denique vestrum:
 Quod nihilum, aut perus nihilo est scelus, addere vitæ.
 O flammæ vapor immensus sine sordibus, o lux,
 O ignis: non iste vorax: sed lumine vitæ
 Cuncta fouens. cui frigus iners, cui frigoris auctor
 Hostis atrox cessit fugiens malus. En ego purum
 Olim opus: at nunc iam sceleris sub pondere seruum,
 Heu hostemque etiam, ac contempta luce rebellem,
 Inuitum, ingratumque, & me mihi crimine rapuum
 Restituis veterique viæ, regnisque suis.
 Tu quod non fueras, placito tibi tempore, factus,
 Ut fierem quod eram? passus mea crimina, seruus
 Ex domino ut serui excuterer fera vincula collo?
 Non tibi iura loci gremio Telluris amata,
 Non tegmen qui cuncta tegis. Quem culmina mundi
 Alta canunt, stabulo posuisti vagire iuberis.
 Hoc te adeo magni soboles operosa parentis
 Occupat: & medius regnat fors improba causis.
 Suget pardus ouem: proles truculenta leonis
 Mugiet horrendum intrepidæ admixta iuuençis.
 Sic tibi mole noua cæli fulgentior axis
 Constituit, & magnis concors euoluitur astris.
 Sic placitum Genitori, imo qui protinus orbe
 Terrarum, faior alta sedens iuga torquet Olympi,
 Sancta etiam Eois surgens Astrea maniplis
 Ostentat læte populos, atque aurea regna,
 Aurea perpetuam rerum spirantia pacem.
 Reginamque Hecatem tenebrarum, anæq; silentis*

Conciliat. dabit ipsa novos ad scepra tumultus:
 Aeternasque manu capies moderator habenas.
 Sed fuge crudeles animos: fuge torua minas
 Monstra viri. petet ille tuos furor improbus annos:
 Spes matrum, ac regni excindet simul ille tyrannus:
 Impiæque innocuo scædabit scepra cruore.

Quæ te terra puer profugum: quæ te tota, parenti
 Parua manet: quæ terra sinu officiosa recondet?
 Iam quæ fata poli dominus sperare iubebas,
 Vix audent tutum indomito bene credere saltu.
 Te niida cæli facula, te rosidas ether,
 Te liquidi flevere dies, & conscia fati
 Sidera: quæque vadis pinguescit putribus amnis,
 Quæque patens siccis animosi fluctibus Euri
 Exinnuat, torquetq; leues Aegyptus arenas:
 Et vos palmifera saltus deflestis Idumes.
 Ipse etiam, qui nunc lacrymis rigat ora nitens sol,
 Morte tua insuetis mæstum caput occulet umbris.

Quem ne gemam? quid collacrymer? te funera passum,
 Vt vitam des? an meipsum: qui vincula mortis
 Necto iterum: quæ sancte tuus dissoluerit ortus?
 Dulcis amor, dulcis pietas, dulcissima vita:
 Qui mihi ad antiquum communis luminis haustum
 Nature stupidas soluisti funere leges.

Ab durum, ab rigidum protentio stipite truncum.
 Pandentemque sinus, orbemque in vota vocantem
 Iam populo iam redde pio, iam redde precanti.

Aspice sanguineis rostantia pectora guttis:
 Aspice humi stratam, celso te condat olympo.
 Iniectus manibus laqueus tua vincula rupit.
 Ipse reos qui soluisset, reus actus iniquo
 Iudice, & immeritæ inssus expendere pœnas.

Me

Me me. adsum genus infelix. in me impia tela
 Coniicite. En ego, qui veteris sum criminis heres.
 Idem hæresque, idemque auctor, idem omnia: fige
 En manus. ecce pedes: sceleratum, huc exige ferrum:
 Hoc petite, hoc: vestri est. vestri hic stat summa triumpho.
 Est satis, est mihi nunc animi, per mille pericla,
 Mille neces, ac morte ipsa quod durius usquam est.
 Dulcia mi expetere optatam per vulnera mortem:
 Vulnera nostra tuos diros imitantia casus.
 Aspice quo rerum traxit me dura iuuentus
 Amentem, & stolidum ventosa gloria laudis:
 Per validas acies, seuque incommoda Martis,
 (Heu vigilata hiemes, noctesque sub Alpibus acta)
 Fœdaruntq; mihi faciem, hauseruntque cruorem,
 Qui tibi, quique tuas olim debetur ad aras.
 Tu mihi, tu geminam duplici sub lumine vitam
 Insinuas. tu sub renouato fœdere letum
 Rursus sidereis faustis spirare maniplis.
 Hanc tibi ego insonti seruata sanguine vitam
 Hanc reddam pater: illa tua est. te flumen amoris,
 Te fontem æternæque spei, pelagusque salutis,
 Immensumque diem, atque immensum lumen ardebat.
 Ah quoties animo subeunt tua vulnera sancto:
 Tu toties miseri scelera obliuiscere monstri.
 Nempe his me maculis tanto de vulnere sanguis
 Proluat: aut frontem lacrymarum immitte precanti.
 Fac me vniū e famulis: certum cui carpere pensum
 Constitues: cœptoque operi insadare iubebis.
 Fac me vniū e catulis, tenuis quibus ubere largo
 De plenis epulis, miseris cibus educat annos.
 Si noua supplicij horrendi trepidum urget imago:
 Eheu quo te animo, quo vultu demoror? ergo

Qui mortem attulerim, vitam peto? pignora læsa,
 Læsa fides: nec forma vsquam super vlla pericli est.
 Quo fugiam? aut quibus in latebris mea terra venena
 Abscondam miser? haud satis est terra, & marisque,
 Quod capiat, & lævæ nefas. Quibus ignibus atris,
 Aut quali mea supplicio commissa luantur?

Nate Deo, Deus ipse, prius quo nil fuit unquam,
 Nil est, nil eris: omnigenum meta ultima rerum:
 Quid mihi iam sine te vel dulce, vel utile? quo te
 Quo sequar? aut qua nunc corpus, distentaque membra,
 Et vultum illustum regio capiti? hoc mihi tandem,
 Hoc reliquum est? ut te doleam non posse videre:
 Atque frui dulci alloquio, & celestibus auris?
 Qualis Threicia effugiens fata atra sagitta,
 Cui virides saltem, & rosida gramina rivis
 Excussitque animo catulum fuga dura: per altos
 Illicet abripitur montibus, per inhospita saxa:
 Exuperatque vias omnes: tum lucis campi
 Nequicquam laticis querit miseranda liquorem.
 Ah misera: ut semel expleris te munere lymphe:
 At sities: ego non sitiam, mihi flumine vino
 Fons scalet: æternique sitim domat agmine rivus.

Ergo etiam posuisti animam: quo tollere nostram
 Velles depositam, deploratamque periculis?
 Dic, ubi te posuere: at ego hinc celestia tollam
 Pectora, liquentsque vngam luventia succo.
 Dic, ubi te posuisti: at tu hinc mortalia tollas
 Corpora, lævisque laues. sordentia culpis
 Dic, ubi sis: quo te fugiam: cui robora veri
 Intemperate manent relictæ: quem tartara regem,
 Quem ventura tremunt scelerati incendia mundi.
 Dic, ubi sis, ubi te queram: quem dulcis amor, quem

Suasit

Suasit amor dulcis pro me ipso effundere vitam.
 Tu ne etiam inferni spoliasti lumina regni:
 Ac rediens iterum nostris iam vesceris auris?
 Siste Pater: sic ne ut seris accincta tenebris
 Nox miserum involuat cæcis amplexibus orbem?
 Siste gradum. te luce nequit nox vlla moranda
 Officere: haud orbi, haud animis: quos lumine cassos
 Illa ferox nequicquam operit sordentibus umbris.
 Ah ne alibi serum hospitium tibi quære: sed intra,
 Intra in nos Deus omnipotens. Nam si qua recepti
 Mens præfaga boni miseris mortalibus vsquam est:
 Tu Deus es: tu, præsentem quem querimus, ipse es.
 Quonam abeas? fracti agnosco rata pignora panis.
 O panis: cui nulla fames, nulla obsita leto
 Obstrepit extremis veniens in rebus egestas.
 Ecce ego, nulla mora est: eadem mox nocte remensa
 Ocius ad fratres, & vatis mœnia regis.
 Vidi egomet Dominum: hisce oculis, hisce auribus hausi
 Viventem. Num mors potius est in semina vite?
 Ille mihi, & Luca, & Cleopha, per lumina rerum,
 Per veteres verborum acies, quas Spiritus alto
 Communi patri atque ipsi, de fonte profudit,
 Per se unum, ad se ipsum, sese duce vectus, inanes
 Excussit tenebras. Hic me pater optime fessum
 Deseris: & miserum medio in sermone relinquis?
 Atqui olim mihi perpetuum comitantis honorem,
 Aeternum latus, æterna vestigia vite
 Pollicitus: fore non vlllo quem deseris auro.
 Ergo etiam integro generis mortalis amore
 Hic aderis. vita extremis obsessa tenebris
 Te metuet, te quæret. Ego hic exuta periculis,
 Erutaque infami lætabor sacula plantæ.

In Deum Spiritum.

*Te quoq, nec geminum, nec ab uno ducte, sed unum
Alme parens: ab utroque Deus, Deus vnus, & vnus
Spiritus vnigeno qui concelebraris amore,
Sancte cano. quanquam in nato, natique parente
Semper eras, & semper eris. & vtrunque canentium
Carmen obis: placidusque in pectore susus anhelas.
Nam quid ego aut dixi, aut tacui, quod numine vestro
Iam vacet? aut quenam laudum mihi contigit aura
Quam non aut animo, aut numeris tecum ante peregiti?*

*Sic etiam aeterni complens promissa parentis,
Post gemina mortis deuictum numen, & altis
Monstri cariarei regna expoliata trophæis,
Igneus auricomo commixtus turbine nimbus
Increpuit. Tum arrecti animi, & vox faucibus hæsit.
Quæis ego disiecto hic oculi mortalis amictu
Haurio flammiferis crepitanter molibus axem?
Palantesque polo faculas, & splendida lucis
Agmina, fulguribus crebris, tonitruque corusco,
Aduentante Deo? iam iam ut sese arduus infert?
Dum pacata cohors animis sibi gaudia miscet
Concilio in medio residens: certasque fouet spes:
Ignigenas linguarum acies, sonitusque canoros*

*Excepere animis: aliusque repertere sedit
Ardor, agens magnæ caelestia semina mentis.
Ergo ille imperij aeterni ventura profatur
Fata canens: aperitq, ænum: veteresque recludit
Omnimodas rerum series, iam pontus, & ingens
Ante oculos terra tractus, connexaque calis
Templa patent: parietique nouis mens incuia regnis.
Ille peregrinis laud vnquam cognitus oris*

Reddit

*Reddit habens varias omni discrimine voces.
Audiu & sero impostus Tagus aurifer orbi:
Et qui barbaricas medius secat Albis arenas,
Indigena agnouit commercia dissita lingue.
Quem Neper, quem Volga rigant, & inhospita Ponti
Æquora, & egelidi stagnantia flumina Nili.
Quaque noui vastus refluit Senega incola mundi.
Quare etiam quondam rudis ad primordia lucis
Alme parens, que tu de deas mihi munera, de me
Hæc repetas: repetita feras: animiunque labantem
Constitu: atque foue placidam sub pectore pacem.
Alme parens fer opem: atque piis intende querelis.
Siue inimicus atrox: seu me mihi dira cupido
Abstulerit: si me abstulerit me dira cupido:
Affer opem pius: ac miseris intende querelis.*

Natalia domini nostri Iesu Christi
filij Dei viui.

Strophe.

*Vade taciti per amica celi
Silentia silentia
Regina nox: cui latera stipat aurea
Immortale decus triplex.
Tibi militat omnis hora mundi
Æternas accincta faces.
Tibi ridet hilarescens sinus atheris,
Aliqeros igneus ostentans animos
Patitur natura: suiq,
Nescia fati,
Mole noua premi stupet.*

Antistrophe.

Siste medium per inane celi

Rotas celeris ambitus
 Optata nox: quam nitidus orbis arbiter
 Luci prætulit ignea,
 Dieique noua nitentis aura.
 Antiqua qui iura necis
 Pio sanguine neci dedere adortus est.
 Tartareas fulgidus expugnans tenebras,
 Veteris Natura elementa
 Reddit, onustus
 Exuuuis ouans nouis.

Epodus.

Vigil anime, vigil: O
 Nocturni pastorum cœtus
 Peruigilum comes. qui me accentus
 Animum ferit? mentem quatit?
 Haurit cor? abit vigor. ut
 Crebra ingruunt fulgura.
 Puer vagit, & vagiens
 Voce serenat florem cali. O
 Secundis auspicia orsis. tener
 Splendet steribus æther.
 Quis me rapit? quis me trahit?
 Quo sistes me ales o puer?

Strophe secunda.

Turba superis inimica Diuis,
 Scelestâ veturum nefas
 Olim ausa: gaude tibi relata pignora,
 Immortalia pignora
 Quietis, bonaque expetita pacis:
 Nullis post delenda dolis.
 Ouis ne pete scatebras vitrei lacus.
 Neve sum iam metuas. hic oceanus

Refugio de fonte recurrens
 Afferet haustus
 Ne clareo poli sinu.

Strophe secunda.

Claudite Acherusia Diris ora
 Inbiantis animas pias.
 Cui præda noster misere sanguis extitit.
 Fiet præda miserrima.
 Necis nex venit improba proba. atra
 Vite vita illustris erit.
 Bis auctor generis huius fera vincula
 Soluet amore incitus. ah clementem animum.
 Onus hoc, quod fecimus, ipse
 Pertulit. ut quod
 Contra habuit bonum, daret.

Epodos secunda.

Deus homo, & homo Deus:
 Vnum sis, & nil mutaris:
 Integer integro, toti totus,
 Pius impio, ut fiam pius.
 Tu, ut quod fueram, fierem:
 Quod non reas, factus es:
 Vt amitterem, quod eram,
 Nil, quod eras, amisisti.
 Dexter illuxeris, orbi nouo,
 Ne permittite vagari
 Priscam diutius luem.
 Hoc, quod perdis, tuum fuit.

IVLII CÆSARIS SCA-
LIGERI

De Regnorum euerfionibus.

Quam credere fceptis: dubijs fidere regnis:
Rerum stabiles quam liceat sistere vultus:
Cū multa alias, in hac etia exēpla docebunt:
Vt fceptum eat e fordibus, ex eoque fordes.

Iam tum nouitas perfpicua ipfa Lufitani:
Cui principium fecerit inelctum puflillo
Humilique, nota nullius, & nomine nullo
Sarrana prius colluuius quod occupabat:

Quæ Alphonfi fuit anticus optimi triumphus.
Hispania quā tota nobis regibus oria,
Nedum effe noua dicitur. At i Francica virtus
Superat memores temporis anfractibus annos.

At Aremorica: at Vafconie, Prouinciæq;
Vbi fcepta? Vbi Norimanicus impetus tremenauit?
Omnia abolita hac: meritoq; vnica corona
Confuetudine, legeq; iufiore parent.

Qui nunc Suecix fcepta tenet, verendus
Virtutibus est: at meritis nouis creatus:
Postquam Dania fubruiit has opes tyrannus.

Porro ad Italiam nunc properemus impudicam:
Quæ proftituit fe omnibus, vltionis aura,
Aurove, quod est peius, & inuido furore.
Hac vt fibi ne feruiat: exterifne feruiit?
Iccirco vetera omnia mutata videmus:
Exortaq; de fœnore, vel proditione

Tetra

Terra, capita, infanda. odium Deiq; & orbis.
Vel fic Ligurum bellua, teterrima peftis
Genua, parens, & alumna procax feditionum,
Kento mor, fulmine tetrior ruene.

Cui: illa fides, religio nulla decori.
Pulchra Hefperia gramina, dira lippitudo.
Circum omnia rodens, data quādiu potēftas:
Et quæ Thufca fuperbia iure arcet, & armis:
Et quæ Infuber ater colit, & Corfica Cyrrus.
Nunc turpe iugum tacito anguftatur honore.

Post inde Fluentina fibi diffita plebes
In tot varij diffidij fpurca pericla,
Flebit, Domini ftulta nouis vineta catenis.

Quis nescit item cetera? Placentia cui fteit?
Cui Mantua pulfis repetenda Pafferinis?
Heu gens, vbi Carraria: que Anticoris urbem
Sacram moderabatur, auis fubdita noftris?

Ferraria magnis titulis feipfa iuetur,
Ab Atefte Phryge condita regulo Ilienfe
Non funt tamen hæc ftemmata, nunc quibus fuperbit?

Tot parturit, & tot parit illa, ducta calo
Cali filia, ianua, fponfa, comminiftra,
Numen Nemefis inuium mentibus caducis,
Miracula terris. Humiles vidimus ipfi
E colluuię, fordibus obfita triremi,
Noftro fieri tempore Bariona tyrannos.

Qui de Ligurum portubus, hoftibus timendus,
At ciuibus hoftis ferus, infeftus amicis,
Piraticus exercuerat maris tumultus.

Cepas Genuam, atq; allia vexerat Saona
Venum, puer: idem iuuenis latro fuperbus:
Euectus ad id, quod triplici tumet corona:

Cum nulla sibi insignia de parente haberet:
 Inde tulit: ubi iam dederat suam sororem
 Nuptium. Reliqua attingere me vetat decorum.
 Hi sunt: tumidi veterum qui pegmata regum
 Spernunt, putridis mancipia eruta e fimeis:
 Cathedraque sues, turgida hirundinesque Petri:
 Qui de Christi viscere castella pararunt.
 Nihil ut facere, & ut nihil esse, posse possent.
 Nisi iurare per eam inertem nobilitatem.
 Sic monstra nefanda, nefandis edita monstris:
 Omnem sceleris que faciem exercet & ambit.
 Et nos ferimus? nos patimur? nec execramur?
 Quid? quid patimur? participes esse decorum est.
 O Iupiter, & o Iouis Rhannusia virgo:
 Non nunc quid, ego, quid reliqui vociferantur:
 Verum ecclesia quid tua: quid tuus coheres:
 Cuius spurius sacra nunc Ismael profanat.
 Proles legitima hic, tibi mendicat egena.
 E stercore Calliope hoc est tibi exeundum.
 Nunc despiciamus, quot ab hinc tempore paucos
 Sunt diruta regum, steterant que prius, arma.
 Primo imperium sese orientis inclutum offert,
 Quanti pelago sanguinis, aut quibus procellis
 Euulsa cadunt, funditus eversa iacebunt.
 Extorta Asia a principio est adusque Pontum,
 Vaccaque fretum, Cimmericæ & lumina faucis.
 Ipsum caput hinc imperij, Bulgaria omnis,
 Omnis Thracia. Qua Macedum gloria claret.
 Quondam horribilis Grecia, multisque timenda,
 Modo cuncta timens, iacet Epirus inanis,
 Mysi, Iazyges, Illyriique, Dalmatæque,
 Et Servia cum Vualachia, Croatiæque.

Obsessa

Obsessa Rhodos, Dambusio tuente, frustra,
 Et presidio Scaligeri optumi parentis,
 Repetita ruit: segnis, dissiduisque
 Nostris, dolor heu, prodita. Vastauimus illam
 Non prohibendo lacrymabilem ruinam.
 Hinc Hungarica funditus excisa potestas.
 Seruit canibus Danubius, iubere suetus.
 Tentata Vienna sacra pomeria magna,
 Et capta: nisi presidio Deus fuisset.
 Mortalibus illam manibus consiliis que
 Seruata, etenim religio est mihi fateri.
 Solisque minis Nauplium, & Epidauria rupes
 Est dedita, muta prece, mutoque pauore.
 Vbi te tacitam Leucas? ubi Eubora relinquo?
 Quis me Cephalenus, vel ego quem Cephalenum
 Consoler? ubi? quo reuocas o Mitylene?
 Exaudio fletum: video: vulnera sicco,
 Non lacrymas, iudicium o Dei supremi,
 Sic nos ne lates? ut satius stare puenius
 Fœdum Mahumeth, flamina quam tua salutis?
 Me dedo. Habeo, quod volui. Nihil requiro
 Tua sunt: tua sunt, que haud potes amittere, nec vis.
 Electamus ad Aegyptia nunc praelia cursum.
 Hinc Assyrius, hinc Syrus, hinc Arabs domatur.
 Inde tepens Afer, inde rigeus Caucasus audit.
 Hyrcana tremunt æquora. Precopenfis errat
 Extra illa, sibi foderat que limina fosse:
 Quo nomine vetera abolet nunc nomina Tauri.
 Et nunc Tripolis diruta: captiuæque facta
 Pene est Melite: facta cohors nisi obtinisset:
 Flos Martis amœnis, fideique Christiana.
 Restabat & id, quod faceret proteruora

Momenta poli, perpetuo inimica quietis,
 Autorata malis, miseris sucta ruinis.
 Ecce, ex suprema colluue Tingitana
 Seruile trahens agmen ab intimis Seriffus
 Quot erant, totidem euerit inaugurata regna.

Post tenera mea rudis elementa lucis,
 Septem decies quæ subicere solis orbes:
 Pene est renouata imperio occidentis ora.
 Nam & Tarrarus in Sarmatiam vagus profundam
 Irrupit, abiitque spoliis victor onustus.

Extremo redit aureus Hispanus ab orbe.
 Toruumque minans pelagus, toruumque minatus,
 Ridet, secat, urget, domat ille Lusitanus:
 Qui primus in occiduo se aspexit Eoum.
 Pro captu tamen omnia, pro reque ferenda hæc
 Animo sapienti. Mibi quid cum equore & auro?
 Terram, ac pelagus qui volet, age, age illius esto.
 At: celi loca, patria sedesque quietis,
 Mibi quis prohibet? Solus ego haud vocabor illud?
 Imo vocabor: & aderit gratuita sedes.
 Vt gratis bonus est, sine mercede pacifcens.
 Miserere, potens misereri solus, & vnus.
 Miserere pius: cetera me & doce profari.
 Vt Scaligeris opibus quondam Itala virtus,
 Et Germanica steterit glorie facultas.
 Nunc ut familia regibus olim equiparata,
 Et regibus orta, parens, auctor atque regum,
 Misere iaceat terrico sordidata luctu.

Primum aspice: quo robore, quo fauore celi
 A Scaligero est. Attila depulsus Alano:
 Tum Carniola principe, totiusque tractus,
 Qua Tirolia rigidis cervicibus Alpes,

Et Feltria canet borealibus pruinis.
 Quando Hummus ab ignobilibus ruens Ingris,
 Durus Venetum agrum est populatus vniuersum
 Verona quibus tum vetus occidit ruinis.
 Verum tamen corpora ciuium potentium
 In valle Polyzelæque, Ananiaque,
 Vrbi renouandæ, satiusque muniendæ
 Pleno populi dogmate principem crearunt.
 Theodoro pater erat hic, Theodoricus illi.
 Quamquam ambigitur, filius an pater sit iste.
 Nam Paulus virumque Amylius monet referri,
 Deprompta libro: quem, ut retulit, fide vetusta,
 Incude Latina, igne que, Noricum recoxit.
 Nam Torellus omiserat ista Saraina,
 Blondusque aliena ex aliis stamina texens:
 Nacti carie monumenta exesa procaci.
 Venalis item penna Sabellij latronis
 Qui dat, adimitque, ut libitum, cuique quod vult.
 Falsa qui rogatus, vndenam tot esset ausus:
 Monstrans venetum perditus aureum nomisma:
 Te, inquit, quoque lux hæc faceret loqui: si haberes.
 Sic quidam mera monachus fœx cucullionum
 Alberto cui pecori nomen est Leandro
 In gratiam, opinor, eorum, quibus studebat:
 Defecisse blait genus hoc Scaligerorum.
 Cum multos alat etiam Germania, partim
 Nostros patruales, alios minus propinquos,
 In montibus ijs, Carnia queis urget: & il is
 Queis gens Italos Norica determinat agros.
 Iam cesset, rogo, qui timet in metu esse: nequis
 Nostrum repetat militijs scepra vetusta,
 Queis egre peregrina, precarioque nunt,

*Patet aura. humilem trahimus spiritum miselli:
 Hoc quod sum, esse satis. satis illud est fuisse.
 Hoc in senio, his articulis debilitatis,
 Ad bella trahar: sapiens unde me recepi?
 Defessus in ani, dubiaque opinionum
 Et congerie, & murmure, mutuaque strage:
 Cum Philosophi de nihilo usque velitantur:
 In ruris amœni nemora, anguli beati
 Abdo: sepelit mens tepido calore curas:
 Fundens saturas otio ab imminente nugat:
 Addens Anapestis metra Syzygi chorei.
 Et Scaligeros sanguine comparem penates?
 Me iam ad reliquum historie conuerto vetusta.*

*Est Dalmatia non noua ciuitas Salone:
 Quam feruida successibus elata secundis
 Bello ausa ferox Gotica tentare libido.
 Ibi Mauri ius vi temerarius inuenta
 Cecidit, pater e presidio euocans propinquo
 Ortum ex minima filia Abellia Alaricum,
 Et Scaligero Antenore, vicit acer hostes.
 Mundus fuit in nomine filius Quirici.*

*Polonia, cui planicies nomina fecit,
 Sub duce steterat nomine Zelio, priusquam
 Acer regia stemmata Misca vindicaret.
 Is Zelius Agnetem habuit piam sororem
 Que Scaligero nupta ferociori Olao,
 Et Nicoleon peperit cognomine fortem.
 Desiderij qui ad vada fudit Adriana
 Secus Eridanum exercitum. & extulit trophæum:
 Huius soboles Marticola Albertus atroci
 Horas animo interritus, infractus ad omnes,
 Turmas, pedites, agmina Taxili ferocis*

Sistit

*Sistit, cohibet, præpedir: hætenus retardat,
 Donec Carolus adueniens reapse Magnus
 Palmam dubiam sustulit, ediditque certam:
 Virtutis itaque impanida, atque amoris ergo,
 Bæzanum imperij ex patrimonio vetusto,
 Præter vetera stemmata, sibi iussit habere:
 Verona ut hæc tempora præfixa videntur.
 Hæc munera ita a principe prærogata Magno
 Berengarius ut labefecit: hæud ita post
 Ab Oihone fuerunt meliora restituta.
 Desponsa Emero coniuge Saxone Emetildi.*

*Hinc Trebellius, Hungariae e sorore regis
 Petri, est genitus: qua fuerat nomine Balda,
 E Dalmatia Zolomeri huic filia regis
 Nubit. patris hinc indole Cazimirus alia
 (Nomen genuricis posuere scripta nullum)
 Ansaldum, & Oihonem generat: deficit ille.
 Hic quatuor illustribus, integerrimisque,
 Specie, moribus, animo, liberis tremendus,
 Christophoro, Clemente, Georgio, Marmo,
 Vinxit stabili fœdere Noricum Bohemo.*

*Hinc Christophori soboles Nicolaus aliter,
 Exemplar honoris genuit sibi Albericum
 Ex eximia virgine, nobili, vetusta:
 Que proxima consanguinitate Barbarussa,
 Ioanna vocabatur, ab ultimis Sueuis.
 Is fortiter vnus agens, tot rettulit armis
 Belli premia, proposuit quat inter omnes
 Certissima militia lima Barbarussa.*

*Multi interea belligeri extitere nostri:
 Andrea, & Alexander, Adolphus & Philippus
 Et Vuolphus, & insignis Amanilaus oris.*

Polacæ soboles genitricis Edimundæ.
 Aliæ facie & robore visendus Achilles.
 Qui Cocles vii, Sarmatici in ponte Tibisci,
 Turmas Bulgariae repulit, distimuitque
 Ad signa sui quoad iterum colligerent se:
 Palante metu quos male dissiparat hostis.
 Quos fama tamen immerito obscura recondit.
 Nam traxit eos Italici gloria Martis
 Retro, pectora barbarico illusa tumultu,
 Infensaque magnopere Græculis superbis:
 Byzantiacus quos Latia induxerat ora,
 Hexarchi titulo, animis factisque tyrannos.
 Alberti hinc duo, tresque Canes, duo Viselli:
 Quorum alterum habebat sibi Castriotus omnium
 Longe intimum in omni acie, atque expeditione.
 Aliæ Basilio duce iussa Moscovitæ,
 Et castra secutus Nouigrodia Livonum
 Fregit populumque: & proceres reppulit armis.
 Tum Bartholomæus Canis inclytum ex Bauari,
 Vilelmmum habuit coniuge, prole Ludouici.
 A quo Iouis ales sedet in vertice Scalæ:
 Qualem imperij retinent insignia, totam.
 Te Mastine canam, & duo sub nomine eodem,
 Quorum puer vnus tener anteuertis annos.
 Aliæ genuit consilij feri, ferocem,
 Et barbarico in pectore spiritu Ioannem.
 Similem hoc Phrygepani Mariæ, igneæ parentis.
 Fœcundus huic sustulit exprobrationem
 Morum uterus: ut illi legio Martia luxit,
 Nazarias, Andree, Simon, Petrus, Ioannes,
 Olaus, Americus. ab his plurima sese
 Fundit natio. Christophorus maximus heros,

E Tirolis nuper ut optimas cohortes
 Taurinum in agrum, qua sita Ceresolia vicus,
 Duxit. Cecidit fortiter: hacque morte viuit.
 Mastinus ab alia teneram arce Sitzenoffen
 . . . em habuit, nomine reque Margaritam,
 Ex qua filia nomine nascitur Beatrix,
 Quæ propter honesti decus, atque lumen oris,
 Regina vocata est. hanc varijs precis petitam
 Dant mollia fata duci Barnabæ Insubrorum.
 Hac quinque mares peperit, terque tres puellas.
 Quarum talia nomina, fortunaque talis.
 Natu placuit Viridem maximam vocare
 Leupoldi ducis Austriae: & inclytæ Bauaræ,
 Claram merito coniugio, meroque amore.
 At fratribus, & principibus Vindelicorum,
 Stephano Thadæa, Magdalena Friderico.
 Frontemque Valentina operit corona Cypri.
 Coniux etenim ducitur illa Federico.
 Agnes facibus clara, canenda Mantuanis,
 Franciscus fuit etenim Gonzagua maritus.
 Vuirtembergia ducibus fratribus superbit.
 Conrado soror vnaque, & vna Friderico:
 Illi Antonia, at huic datus Angleria nuptum.
 Angli soboles regia nobilis cluebat
 Edemundus: huic Lucia particeps thori fit.
 Catharina Ioannis Galeaccij Insubrorum
 Fert ducis auspicio bono, & aucto nomine tedas.
 Nanque illius e sanguine bona fata beato
 Duxere Valentinam. ab ea lumina regum,
 Et rerum exierunt: quibus ora tota pareti
 Quæ Francigenis debita virtutibus, audet
 Decus imperij ad alios promouere fines.

*Ex hoc tempus erit tibi descendere celo;
Felicis memor Erato saculi prioris.*

Nunc huius miseri pia bene conscia fati.

Quare hunc propius nostra referre non pigebit.

V uillelmum sobolem esse Canis Bartholomæi

Supra diximus, hic series redordienda est.

V uillelmo Bona Nicoleon parit. pium quem

Debere vocari iubet haud iniqua fama,

Sterlinia proles ducis. Hic dat Benedictum

Nullis animo regibus, actisque secundum.

Ex Bartholomæa genitum optima Ostericca

Leupoloi veteris ducis aurea pronepti.

Huc Titium parit, & cum cui dicat Apollo hæc

Libris eruta pluribus, & reddita fama:

Lodronia, flos muliebris splendor honoris,

Comit Paride fata vetere Berenica mater.

Hinc quatuor, acris totidem fulmina belli,

Dicam rapido numine, versibus canoris,

Fratres genitoris, sed eo ætate minores:

Quorum nomina: qua inuida nulla tollet ætas.

Bonifacius, & Hieronymus, atque Titus, atque

Franciscus, honor Martis, item regula pacis.

Ex quo satus est Marcus, ab aureo colore

Ruffinus erat dictus is: hoc nomine clarus,

At Scaligeri nomine, nec numine tutus.

Extincta cupit dum Venetus semina nostra,

Hunc Vincius aggressus in orbe Mantuana,

Notus publico nomine latro Martolossus,

Aliorumque duorum ope, Iannarijque,

Sicarius obruncat in intimo cubili

Ipsum. dolor heu, filiolos semisopitos

Ambos iugulant, Mauricumque, Iuliumque.

Pro

Pro quo a Veneto pramia rettulere nummos.

Ferrum hic. Regibus addita Cypris venena

Zacchi soboles Tuccius, illiusque frater,

Vbi nunc? vbi nunc estis? Vbi indoles serena:

Vbi tepida estis nostra vbi ius sodalitatibus?

Me victa, nitentis fuga saculi, senectus,

Quæsisse necem olim, modo sed timere mortem:

Fixisse novos terra Itiobrigum penates:

In spe dubia, dedecoris metus procacis;

Luces trahere immeritas: exprobrare possit.

Quamquam, ut diximus, & piget audire rapaces:

Montana etiam plurima nunc nostra propago

Regnat. mihi sunt quatuor: hæc gratia Dys est.

Nati, indole auita: meliore, quis scit? astro.

Quorum vnus, & alter poterit faber esse sui.

Si, qua hæctenus est barbara bacchata furore,

Fortuna resorbens restuum reducat æstum.

VERSUS QVOS IVLIVS CÆ-
SAR SCALIGER ANIMÆ SVÆ
profecturę dixit.

*Egre dere, o miseris multum defuncta ruinis,
Egre dere: & seruis serulia regna relinque.
Aude, hostes, tenebris horrendi imponere finem
Exilij, & patria speratas quarere sedes.
Tristes exunia, falsęque incommoda lucis,
Isthic nunc fera turba iace: nos libera cœli
Pignora promisso iam iam potiemur olympo.
Tu modo, nate Deo, rerum pia victima lesu,
Aspice nos, qui cuncta animas: spes unica: mortem
Exue morte noua, atque noua vita indue vitam.*

EIVSDEM SCALIGERI
EPITAPHIVM A
se compositum.

*Extulit Italia: eduxit Germania: Iulij
Vltima Scaligeri funera Galus habet.
Hinc Phœbi dotes, hinc duri robora Mariis
Reddere non potuit nobiliore loco.*

SOPHO-

I V L I I
Cæsaris Scaligeri

VIRI CLARISSIMI

POEMATA

in duas partes diuisa.

*Pleraque omnia in publicum iam primum prodeunt:
reliqua vero quam ante emendatius edita sunt.*

SOPHOCLIS AIAX LORARIVS STYLO

Tragico à IOSEPHO SCALIGERO
Iulij F. translatus.

*Eiusdem Epigrammata quadam, tum Græca tum Lati-
na, cum quibusdam è Græco versis.*

Apud Petrum Santandreaum.

M. D. XCI.